

informatore

glasilo delavcev SOZD emona ljubljana

15 september 1984 št. 143

AKCIJA: PROIZVAJALCI SE PREDSTAVLJAJO

Superčetrтки v supermarketih in blagovnicah

LJUBLJANA, MARIBOR, ZREČE, 9., 16., 23. in 30. avgusta – »Z akcijo – Proizvajalci se predstavljajo – nadaljujemo in jo bomo nadaljevali,« je povedal Franc Brodarič, direktor prodaje v Emoninem Blagovnem centru in »oče« akcijske prodaje Emoninih dobaviteljev.

»Včasih se znamo tudi dogovoriti,« pravi Franc Brodarič.

»Idea je rodila besede, besede so dale dogovor in akcija je stekla ob sočasnem delu Blagovnega centra, tozda Maloprodaje in delovne organizacije Merkur v Ljubljani. Proizvajalci, naši dobavitelji so bili sprva malce nezaupljivi, kmalu pa se je naša akcija pridružilo vedno več novih poslovnih partnerjev, in še je veliko takšnih, ki bi se želeli predstaviti z novimi artikli našim kupcem. V E-centru v Kosezah so sodelovali le trije naši dobavitelji, če ne štejemo naše Mesne industrije in Blagovnega centra, v Maximarketu pa je nastopilo skupaj kar 14 naših dobaviteljev, v E-centru v ljubljanskem Štepanjskem naselju pa 10 od tega trije iz drugih republik.

Razumljivo je, da tako predstavljanje proizvajalcev in prodaja blaga ne poteka brezhibno brez ustreznih dobrih priprav, ki zahtevajo dodatno delo. Organizatorji predstavitev proizvajalcev so zato priskočili na pomoč z delavci, ki so si pridobili že povrstne izkušnje bodisi pri degustacijah novih izdelkov, pri takojšnji dostavi blaga, saj nobenega ni smelo zmanjkati, pri povečanju števila blagaj, gneča ni bila zaželen, bodisi pri pomoči kupcu, da je blago naložil v svoj avtomobil in odpeljal domov. Tako so na primer v ljubljanskem supermarketu, ki nima lastnega parkirnega prostora, pomagali kupcu, da je kupljeno blago naložil v avtomobil, ki ga je parkiral pred hotelov Lev ali pa pred stavbo Metlike.

Delo od zore do mraka

Včasih smo rekli, da je priden kot mravlja tisti, ki dela od zore do mraka. Tokrat so naši trgovski delavci ta rek še presegli. Pohvala gre vsem, ki so sodelovali v akciji – proizvajalci se predstavljajo – saj so več dni delali ne samo do mraka temveč v pozne nočne ure. Povsod kjerkoli smo bili so nam povedali, da ni bilo nikogar, ki bi se odrekel delu katerega čas je krepko presegel redni delovni čas. Nasprotno, po celodnevem delu so še našli moči za veder smeh in pesem. Solidarnost pri delu je tokrat v naših prodajalnah naredila izpit – odlično. Z. G.

■ REZULTATI POSLOVANJA

Gospodarjenje SOZD Emona v prvem polletju 1984

Doseženi rezultati poslovanja SOZD Emona so v pretežni meri odraz razmer in pogojev gospodarjenja v naši širši družbeni skupnosti. Kot mnoge OZD smo se tudi v SOZD Emona v prvem polletju letošnjega leta soočili z vrsto problemov, ki jih prinašajo vse pogostejše spremembe in ukrepi za saniranje težkega ekonomskega položaja v celotnem gospodarstvu.

Bistven vpliv na finančni rezultat ima prav gotovo rast cen, saj so se v Sloveniji v povprečju proizvajalčeve cene povečale za 59%, cene na drobno za 54,1% in cene življenjskih potrebščin za 53,2%. Prav tako se je znižala razpoložalna pravica od ustvarjenih deviznih sredstev za okrog 10%, kar se odraža na nadaljnjem poslabševanju oskrbljenosti industrije s surovinami in reprodukcijskim materialom.

Tudi izvozni rezultati slovenskega gospodarstva niso vzpodbudni, saj zaostajajo za načrtovanimi.

Politika realnega tečaja dinarja je v prvih mesecih letošnjega leta nekoliko zastala (tečaj dinarja se je znižal za ca 13%), medtem ko se je v lanskem letu znižal za 78% od tega v prvem polletju lanskega leta za 35%.

Prav tako se nadaljuje restriktivna kreditno-denarna politika s povečevanjem obrestne mere, kar znatno poslabšuje pogoje gospodarjenja in pričakovati je, da bo izničila vse ostale rezultate razbremenjevanja gospodarstva. Rast izdatkov za obresti pa ni moč pripisovati le povečanju obrestnih mer, ampak tudi povečanju obsega kreditiranja. Tako se je v prvem polletju obseg kreditov za obratna sredstva povečal za polovico v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta. Kljub povečanju kreditov pa se še vedno nadaljujejo težave z zagotavljanjem likvidnosti poslovanja.

Celotni prihodek

V SOZD Emona smo v prvem polletju letošnjega leta ustvarili celotni prihodek v višini 33,6 mrd din, kar je za 62% več kot v enakem obdobju preteklega leta oz. 49% letnega plana.

Neplačana realizacija, ki je v pretežni meri sezonskega značaja, znaša 480 mio din in

s 118% rastjo hitreje narašča od rasti celotnega prihodka in je povečana predvsem zaradi povečanih neporavnanih inozemskih terjatev.

Največji delež celotnega prihodka v SOZD Emona je dosežen s trgovinsko dejavnostjo (66%), s tem da ima vodilno mesto trgovina na malo s 33%, trgovina na veliko 24% in zunanja trgovina 9%.

Na drugem mestu je proizvodnja z 22%, gostinstvo in turizem z 9% ter inženiring z 2%. Najvišjo rast celotnega prihodka beležita inženiring

in zunanja trgovina, sledi jima gostinstvo in turizem pri ostalih dejavnostih pa rast celotnega prihodka zaostaja za povprečno rastjo.

Porabljena sredstva

Za realizacijo navedenega celotnega prihodka v SOZD Emona smo porabili 29,1 mrd din sredstev, kar je za 64% več kot v enakem obdobju preteklega leta. Porabljena sredstva so tako za 2% hitreje naraščala kot celotni prihodek, kar poslabša

je ekonomičnost poslovanja ter vpliva na zaostajanje rasti dohodka.

Dohodek

V SOZD Emona smo v prvem polletju letošnjega leta ustvarili 4,5 mrd dohodka, kar je za 50% več, kot je znašal doseženi dohodek v enakem obdobju preteklega leta oz. 10% pod planom. Kljub pozitivni rasti dohodka, pa se je doseženi dohodek v strukturi celotnega prihodka znižal za 1% in

(Nadaljevanje na 2. strani)

Večerni posnetek superčetrčka v Maximarketu

■ AKCIJA E-INFORMATORJA: IŠČEMO NAJBOLJ ČIST, NAJBOLJ PRIJAZEN, NAJ LOKAL EMONE

Od Izole do Črnomlja

LJUBLJANA, NOVO MESTO, ČRNO-MELJ, KOPER, IZOLA, PTUJ, avgusta in septembra – V četrtem krogu naše akcije, ki je bil po obsegu dosedaj največji, smo obiskali lokale in prodajalne Emone na Štajerskem, Primorskem, Dolenjskem, v Beli krajini in ob slovenski obali Jadrana. Nekatere smo obiskali že drugič in zato mirne duše lahko napišemo, da so nekje vzeli našo akcijo za dobronamerno tako, kot želimo tudi mi. Boljša ponudba, večja čistoča in prijaznost naj bi bila v letu kvalitete odraz vseh naših prizadevanj v Emoni.

E-Dolenjska, Cesta herojev 11

Prijetna samopostrežna trgovina v Novem mestu, ki je na oko dobro založena, čista in prodajalke v njej ljubljane, ki smo jo v odsotnosti poslovovalkinje (dopust) povprašali, kako kaj prebira naš E-informatore, pravi:

»Dobimo ga, zadnji je bil pred 14 dnevi. Zadnje, kar sem videla, je bilo medna ti-

(Nadaljevanje na 4. strani)

■ NI POSLUHA, NE DENARJA ZA INVESTICIJE IN KORISTNE PREDLOGE?

Postarana pršutarna Lokev na Krasu

LOKEV, 27. avgusta – »Mnilo je leto dni, odkar sem predlagal eno izboljšavo, drugo in tretjo, vendar se ni zgodilo nič, zato sem sklenil, da bom zdaj odnehal,« ježno pravi Janez Kepa, vodja naše pršutarne in dodaja: »Mi imamo registracijo za izvoz, MIZ je še nima – morda zato pozablja na nas, na nujnost modernizacije pršutarne.«

Na koncu jezika mi obvisi vprašanje, če je tovariš Kepa za svoje inovacijske predloge dobil kakšno priznanje, morda vsaj tistih 70 starih tisočakov (po starem pravilniku) ali novega tisočaka (po novem ali sozdovem), vendar se raje ugriznem v jezik – če sem pošten v pršut Lipico, ki se tenko in okusno narezan kar sam ponuja, da se raztopi v ustih.

Pršutarna Lokev, proizvodnja 84: 26 tisoč pršutov (po šest kilogramov) ali 150 do 160 ton (štirje kooperanti, največji: 7 tisoč pršutov), 200 ton kmečke salame, 10 do 15

ton pršuta Lipica (pršut brez kosti), nekaj suhe govedine. Vozički za prevoz salam. Pri vsakem sedem minut prihranka na času, pet tisoč vozičkov letno. Čas sušenja 15 do 20 dni preje. Podatki kar dežujejo iz Janeza Kepe. Djurica iz Miza je tisti, ki ne-nehno študira in predlaga.

Česar niso »pogrunтали« inženirji, sva skupaj z Djurico, zato nam skačejo v hrbet. Koliko stane en voziček? Milijon. Dvanajst vozičkov, 12 milijonov (starih). Pri prekladanju salam s teh vozičkov pet ljudi manj. Nič se ne premika. No, potem, ko je prišel direktor in videl, so vozičke

le naročili.

Lokev: 23 zaposlenih, povprečne zaslužkov 1,8 do 2,2 stara milijona dinarjev mesečno, letošnji plan za 29% višji kot lani, novosti: obnova pročelja.

Vse delo je ročno, vsak kos mesa je treba petnajstkrat (Nadaljevanje na 5. strani)

Javna razprava o osnutkih samoupravnih aktov SOZD do 15. oktobra 1984

Glede na to, da so osnutki nekaterih samoupravnih aktov SOZD bili izdelani nekoliko kasneje in da se je organizirana javna razprava šele pričela, je komisija za pripravo samoupravnih aktov SOZD sklenila podaljšati javno razpravo do 15. oktobra 1984.

Pripombe, dopolnilne in spreminjevalne predloge dostavljajte na naslov:

Komisija za pripravo samoupravnih aktov SOZD Emona, Ljubljana, Šmartinska 130/XII. do 20. oktobra 1984. Komisija bo o vseh prejetih pripombah sproti seznanjala vse OZD.

Za boljši potek javne razprave objavljamo v tej številki na str. »Nekatera pojasnila za razpravo o predlogu samoupravnega sporazuma o združitvi delovnih organizacij v SOZD Emona«, na str. »Obrazložitev sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o gospodarjenju z investicijskimi sredstvi v SOZD Emona«, dočim je bila kratka obrazložitev sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje dohodka, čistega dohodka ter delitev sredstev za osebne dohodek in skupno porabo objavljena v E-Informatoreju št. 142/avgust '84 pod naslovom »o osebnih dohodkih odločamo sami«.

Gospodarjenje SOZD Emona v prvem polletju 1984

Privrednivanje u SOUR Emona u prvoj polovini 1984.

(Nadaljevanje s 1. strani)

znaša 13,4%. Najnižjo rast dohodka smo dosegli v kmetijski dejavnosti, sledi trgovina na malo, nadpovprečno pa beležijo zunanja trgovina, gostinstvo in turizem ter industrija.

Razporeditev dohodka

Obveznosti iz dohodka (brez pospešene amortizacije) imajo enako 50% rast kot je rast dohodka, s tem, da je spremenjena struktura obveznosti. Relativno znižanje sredstev skupne in splošne družbene porabe spremljajo po drugi strani visoki izdatki za obresti v višini 899 mio din. Obresti zavzemajo že 1/5 dohodka in so za 70% višje od ustvarjene akumulacije.

Najvišjo rast in obseg izdatkov za obresti beležijo organizacije združenega dela, ki so polletje 1984 zaključile z negativnim poslovnim rezultatom oz. poslujejo na meji rentabilnosti.

Amortizacija nad predpisano stopnjo – pospešena amortizacija v višini 148 mio din ima tendenco hitrejšje rasti, vendar ne dosega višine opredeljene s planom in z ekonomskimi možnostmi, ki jo imajo posamezne TOZD.

Kljub hitrejši rasti akumulacije – indeks 148 v višini 527 mio din – od rasti sredstev za bruto osebne dohodka in skupno porabo – indeks 145 – pomeni pri 54-odstotni inflaciji realno zmanjšanje teh sredstev kot so bila dosežena v enakem obdobju lanskega leta.

Če upoštevamo celotna sredstva za reprodukcijo, ta zajemajo poleg sredstev akumulacije še sredstva amortizacije po predpisanih stopnjah, jih je ob poletju 1.099 mio din.

Posebno je zaskrbljujoča rast sredstev, ki se oblikuje iz amortizacije in naj bi služila enostavni reprodukciji. V SOZD Emona smo namreč ob polletju obračunali za 43% višja sredstva amortizacije (v gospodarstvu SRS le 38%). Višina amortizacijskih sredstev ni zadostna za normalno obnovo osnovnih sredstev, še posebej, če upoštevamo, da je bila tudi v letu 1983 njihova rast počasnejša od inflacije.

Z letošnjim zakonom o za-

gotavljanju trajnih obratnih sredstev z lastnimi in dolgoročnimi viri sredstev pa bomo morali del sredstev akumulacije uporabiti v te namene.

Po prvih podatkih Interne banke SOZD Emona iz obrazcev TOS po stanju 31. 12. 1983 nam primanjkuje 2.210 mio din. Da bi krili ta primanjkljaj, bi morali v naslednjih sedmih letih vsako leto za te namene izdvojiti skoraj 400 mio din akumulacije. Z naraščanjem vrednosti zalog (samo v letošnjem polletju se je njihova vrednost povečala za 1.335 mio din) bi morali zagotoviti tudi ustrezno razliko za pokrivanje tako povečane vrednosti zalog.

Izguba

Prvo polletje 1984 je zaključilo z izgubo v SOZD Emona 9 organizacij združenega dela, v vrednosti 195 mio din, kar je za 26% več kot v enakem obdobju lani ter za 6% manj v primerjavi s prvim četrtletjem letos. V organizacijah združenega dela z izgubo je bilo povprečno zaposlenih 1.978 delavcev ali 18% vseh zaposlenih v SOZD Emona.

Tri organizacije so izkazale izgubo na substanci: DO KK Ptuj TOZD Petovica in TOZD Ptujске toplice ter DO Hoteli TOZD Restavracija KDIC. Šest organizacij pa je izkazalo izgubo zaradi nekritih osebnih dohodkov: DO Mesna industrija Zalog, DO Merkur Ljubljana TOZD Supermarket Maribor ter DO Hoteli TOZD Hotel Evropa, TOZD Hotel Riviera, TOZD Hotel Bernardin, TOZD Terme Čatež.

Vzroki nastanka izgube so tako notranji kot zunanji. Med zunanjimi vzroki, ki prevladujejo v sedanjih pogojih gospodarjenja so zlasti pomembni: dispariteti cen med vhodnimi surovinami in reprodukcijskimi materiali ter končnimi izdelki, zmanjševanje fizičnega obsega prodaje zaradi zmanjšane kupne moči prebivalstva, neplačani prihodki, ki so sezonskega značaja, visoki izdatki za obresti zaradi pomanjkanja lastnih virov sredstev in drugo. Med notranjimi vzroki pa moramo iskati v boljši izkoriščenosti

delovnega časa, organizaciji dela, racionalizaciji poslovanja, kadrovski zasedbi in podobno.

Zaposleni in osebni dohodki

V prvem polletju je v SOZD Emona znašal povprečni čisti mesečni osebni dohodek na delavca 20.754 din in se je povečal za 49% v primerjavi s lanskim obdobjem. Z upoštevanjem rasti življenjskih stroškov pa so osebni dohodki v povprečju realno nižji za približno 4%. Povprečni mesečni čisti osebni dohodek v negospodarstvu SR Slovenije je znašal 23.269 din, kar pomeni, da je naš povprečni osebni dohodek za 11% nižji.

Število zaposlenih na dan 30. 6. 1984 v SOZD Emona je znašalo 11.549 delavcev in je za 2% večje v primerjavi s stanjem lanskega leta. Potrebe po dodatnih delavcih se kažejo zaradi povečanega obsega poslovanja, izpolnitvi nezasedenih delovnih mest ter nove investicije.

Največje povečanje povprečnega števila zaposlenih delavcev na podlagi delovnih ur beležimo v DO Hoteli za 159 delavcev, DO Mesna industrija Zalog za 48 delavcev, DO Jevšina Koper za 34 delavcev, DO Globtour za 31 delavcev.

Turistični promet

V prvem polletju letos je bilo v delovni organizaciji Emona Hoteli 416.232 nočitev, kar je za 15% več kot v enakem obdobju lani. Povečanje števila nočitev beležijo vsi hoteli, še posebno obmorski.

Turistična dejavnost organizirana v DO Globtour je dosegla v letošnjem polletju tudi zadovoljive rezultate. 45.378 posredovanih gostov v prvih šestih mesecih letos je za 33% večje, število organiziranih nočitev v višini 515.543 pa je za 25% večje, kar pomeni, da je povprečna doba bivanja krajša. Predvsem je to opazno pri gostih iz konvertibilnega področja, dočim je povprečna doba bivanja gostov iz klirinškega področja (CSSR in DDR) ostala skoraj nespremenjena.

Ostvareni rezultati poslovanja SOUR Emona u pretežno meri odraz su prilika i uslov privrednivanja u našoj široj društvenoj zajednici. Kao i mnoge druge organizacije udruženog rada i SOUR Emona je u prvom polugodu nailazila na niz problema koje sobom donose sve češće izmene i mere za sanaciju teškog ekonomskog položaja u celokupnoj privredi.

Bitan uticaj na finansijski rezultat ima sigurno porast cena, u Sloveniji su se cene proizvođača u proseku povećale za 59%, cene na malo za 54% a cene životnih potrebitina za 53,2%. Pravo raspolaganje sa ostvarenim deviznim sredstvima je umanjeno za oko 10 odsto, što se je odrazilo na lošijoj snabdevenosti industrije sa sirovinama i reprodukcijom materijalom.

Također ni izvozni rezultati slovenačke privrede nisu ohrabrujući, obzirom da zaostaju za nacrtovanim.

Politika realnog kursa dinara je u prvom mesecima ove godine ponešto zastala, (kurs dinara je opao za oko 13 odsto), dok je u prošlog godini opao za 78%, od čega u prvom polugodu prošle godine za 35%.

Isto tako se nastavlja restriktivna kreditno-novčana politika povećavanja kamatne stope, što osetno pogoršava uslove privrednivanja, te možemo očekivati da će ova poništiti sve ostale rezultate rastećeg privrede. Porast izdataka za kamate ne možemo pripisati samo povećanju kamatnih stopa, već također povećanju obima kreditiranja. Tako se je u prvom polugodištu obim kredita za obrtna sredstva povećao za polovinu u poređenju sa istim periodom protekle godine. Usprkos povećanja kredita još uvek postoje poteškoće oko obezbeđenja likvidnosti poslovanja.

Ukupan prihod

U prvom polugodu ove godine je u SOUR Emona ostvaren ukupan prihod u iznosu 33,6 milijardi dinara, što je za 62% više od istog perioda prošle godine, odnosno predstavlja 49% godišnjeg plana.

Dinarni porast ukupnog prihoda ostao je u drugom kvartalu približno na istom nivou kao u prvom kvartalu ove godine.

Neplaćena realizacija koja je u pretežno meri sezonskog karaktera iznosi 480 milijuna dinara, te sa 118% porastom raste brže od ukupnog prihoda, a povećala se je u prvom redu radi povećanih nepodmirenih inostranih potraživanja.

Najveći udeo u celokupnom prihodu SOUR Emona ostvarila je trgovinska delatnost (66%) – vodeće mesto pripada trgovini na malo sa 33%, zatim slede trgovina na veliko sa 24% i spoljna trgovina sa 9%.

Na drugom mestu je proizvodnja sa 22%, ugostiteljstvo i turizam sa 9% te inženjering sa 2%. Najveći porast ukupnog prihoda zabeležen je inženjeringu i spoljnoj trgovini, slede ugostiteljstvo i turizam, a kod ostalih delatnosti rast ukupnog prihoda zaostaje za prosečnim porastom.

Utrošena sredstva

Za realizaciju navedenog ukupnog prihoda utrošili smo u SOUR Emona 29,1 milijardi dinara sredstava, što je za 64% više od istog perioda prošle godine. Utrošena sredstva rasla su za 2% brže od ukupnog prihoda, što se nepovoljno odražava na ekonomičnost poslovanja i utiče na zaostajanje rasta dohotka.

Kretanje utrošenih sredstava po pojedinim delatnostima pokazuje da utrošena sredstva rastu brže od ukupnog prihoda u svim delatnostima, osim u industriji. Iz podataka proizilazi da se u trgovinskoj delatnosti smanjuje razlika u ceni, te samo povećan obim poslovanja može obezbediti povećanje dohotka.

Dohodak

U prvom polugodu ove godine ostvarili smo u SOUR Emona 4,5 milijardi dohotka, što je

za 50% više od ostvarenog dohotka u istom periodu prošle godine, odnosno 10% manje od plana. Usprkos pozitivnom porastu dohotka, ostvareni dohodak u strukturi ukupnog prihoda umanjio se je za 1% i iznosi 13,4%. Najniži rast dohotka zabeležili smo u ratarskoj delatnosti, sledi joj trgovina na malo, natprosečan porast beleže spoljna trgovina, ugostiteljstvo i turizam, te industrija.

Raspoređenje dohotka

Obaveze iz dohotka (bez ubrzanе amortizacije) imaju 50%-ni porast, kao i porast dohotka, s time da je izmenjena struktura obaveza. Relativno smanjenje sredstava zajedničke i opšte društvene potrošnje prate po drugoj strani visoki izdaci za kamate u visini 899 miliona dinara. Kamate predstavljaju jednu petinu dohotka i veće su za 70% od ostvarene akumulacije.

Najviši porast i obim izdataka za kamate beleže organizacije udruženog rada koje su prvih šest meseci 1984 zaključile sa negativnim poslovnim rezultatima, odnosno posluju na granici, rentabilnosti.

Amortizacija iznad propisane stope – ubrzana amortizacija u visini 148 miliona dinara pokazuje tendenciju bržeg rasta, ali ne dostiže visine određene sa planom i ekonomskim mogućnostima, koje imaju pojedine OOUR.

Usprkos bržeg rasta akumulacije – indeks 148 u visini 527 miliona dinara – od rasta sred-

stava za bruto lične dohotke i zajedničku potrošnju, ako uzmemo u obzir 54 odsto u inflaciju, to predstavlja realno smanjenje ovih sredstava, obzirom na ostvareno u istom periodu prošle godine.

Ako uzmemo u obzir ukupna sredstva za reprodukciju, ova obuhvataju osim sredstava akumulacije još i sredstva amortizacije po propisanim stopama, kojih je bilo na polugodu 1.099 miliona dinara.

Naročito zabrinjava rast sredstava koja se oblikuju iz amortizacije i koja bi služila jednostavnoj reprodukciji. Naime, u SOUR Emona smo na polugodu obračunali za 43% više sredstava amortizacije (u privredi SRS samo 38%). Visina amortizacijskih sredstava nije dovoljna za normalnu obnovu osnovnih sredstava, naročito ako uzmemo u obzir da je u 1983. godini bio njihov rast sporiji od inflacije.

Sa ovogodišnjim zakonom o obezbeđenju trajnih obratnih sredstava sa vlastitim i dugoročnim izvorima morati ćemo deo sredstava akumulacije upotrebiti u ove svrhe.

Prema prvim podacima Interne banke SOUR Emona, iz obrazaca TOS, prema stanju 31. 12. 1983 nedostaje nam 2.210 miliona dinara. Da bi pokrili ovaj manjak morali bi u sledećih sedam godina izdavljati svake godine u ove svrhe skoro 400 miliona dinara akumulacije. Sa porastom vrednosti zaliha (samo upolugodu ove godine se je njihova vrednost

(Nastavak na 3. str.)

NOVOST IZ DIETETIKE

Instant pšenične mekinje

Iz Agroemonine Dietetike stiže na tržište već četvrti proizvod koji će omogućiti brojnim ljudima da se bolje osećaju i skratiti put do zdravlja. Stručnjaci Dietetike pripremili su instant pšenične mekinje koje sprečavaju i pomažu kod lečenja hroničnog zatvora.

Instant pšenične mekinje sadrže oko 35 odsto dijetnih vlakana – balastne materije, te isto toliko iskoristljivih ugljenih hidrata i 12 odsto belančevina. Sto grama pšeničnih mekinja daje 870 kJ (210 kcal).

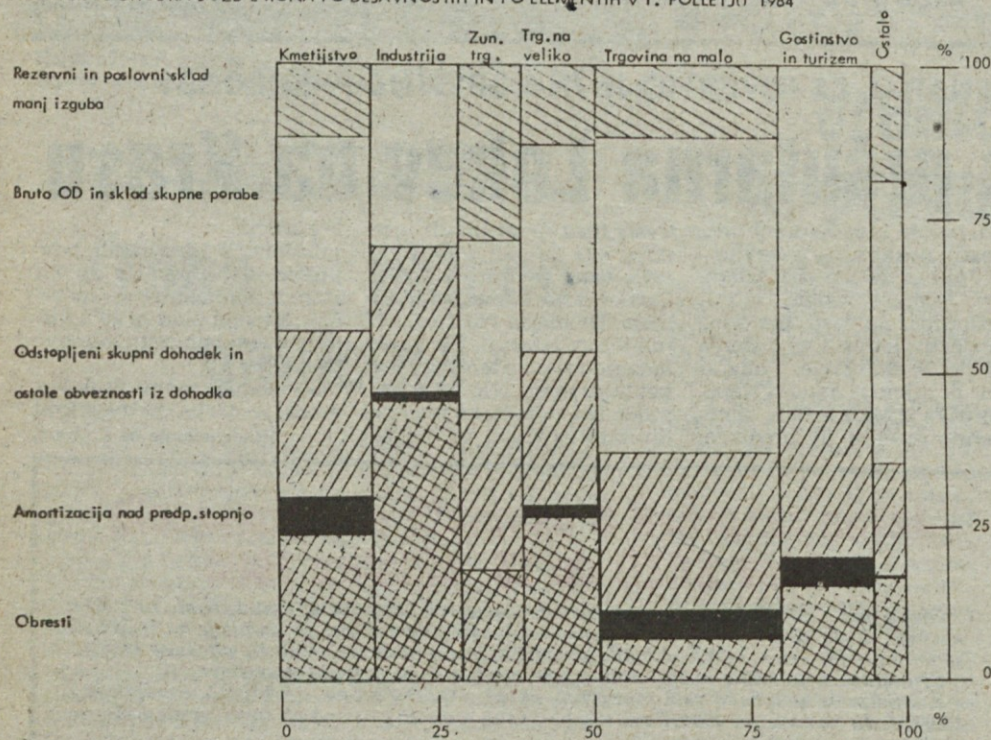
Mekinjje su odličan izvor

balastnih materija potrebnih za dobro varenje. Balastne materije nabreknju, vezuju mnogo vode, utiču na peristaltiku i time sprečavaju, odnosno leče hroničan zatvor. Uprkos maloj energetskej vrednosti daju osećaj sitosti.

Instant pšenične mekinje uzimaju se same ili sa mlekom, jogurtom, voćnim sokom ili mineralnom vodom. Možemo ih također upotrebljavati kao dodatak kod pripremanja kekasa i drugih poslastica, juha, umaka, pa i jela sa mesom.

E. I.

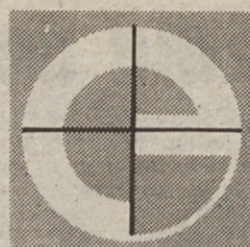
STRUKTURA DOHODKA SOZD EMONA PO DEJAVNOSTIH IN PO ELEMENTIH V I. POLLETJU 1984

Pregled števila nočitev v DO Hoteli v obdobju I.-VI. 1984

Nočitve	Doseženo I.-VI. 83	S %	Doseženo I.-VI. 84	S %	Index Plan 1984	S %	Index
Tuje	163.790	45	205.016	49	125	482.950	54
Domače	196.985	55	211.216	51	107	405.930	46
Skupaj	360.775	100	416.232	100	115	888.880	100

Obrazloženje prednacrta izmena i dopuna samoupravnog sporazuma o zajedničkom privređivanju sa investicionim sredstvima u SOUR Emona

informatior

Srpskohrvatski
prilog

U prvoj polovini 1983. godine su OUR u SOUR Emona prihvatili samoupravni sporazum o zajedničkom privređivanju sa investicionim sredstvima u SOUR Emona.

Ovaj je sporazum zamenio do tada važeći samoupravni sporazum o udruživanju rada i sredstava za ostvarivanje zajedničkog programa investicija u SOUR Emona u periodu 1978-1982. Sa njime smo želeli trajnije urediti odnose među OUR-ima u SOUR u ostvarivanju zajedničkih interesa i ciljeva na području poboljšanja i proširenja materijalne osnove rada na osnovu zajedničkog privređivanja sa investicionim sredstvima.

Sa ovim sporazumom istovremeno smo oblikovali praktično izvođenje odredaba zakona o proširenoj reprodukciji i minulom radu (koji je bio prihvaćen u aprilu 1982) za područje privređivanja sa investicionim sredstvima, koje je specifično emonsko. Naime, zasniva se na prethodno ostvarenom visokom nivou udruživosti OUR o SOUR u ostvarivanju njihovih zajedničkih interesa i ciljeva u razvoju, te obuhvata celinu nastojanja u svrhu uspešnijeg pojedinačnog i zajedničkog razvoja, kod čega su se i do sada OUR-i ponašali jedinstveno i usklađeno, proizlazeći iz zajedničkih materijalnih mogućnosti, koje su ih udruživale već od 1978. godine, a neke već i pre.

Zajedničko privređivanje, kao što ga određuje sporazum, nije ograničeno samo na odnose između OUR u udruživanju sredstava za pojedina zajednička ulaganja. Naša vlasti-

ta dosadašnja praksa najbolje dokazuje da imamo bitno više mogućnosti za brži i usklađeniji razvoj OUR u SOUR, ukoliko se odlučimo za zajedničko i jedinstveno privredno ponašanje već kod sticanja investicionih sredstava, a ne samo kod njihove upotrebe. Zato je u sporazumu (vidi član 4.) zajedničko privređivanje sa investicionim sredstvima definisano tako da obuhvata i sva ona privredna nastojanja pomoću kojih se postižu i povećavaju sredstva, koje možemo uložiti u poboljšanje i povećanje materijalne osnove rada. Kod toga proizilazi iz osnovne pretpostavke da uspešan razvoj obezbeđuje privredna stabilnost i uspešnost u tekućem poslovanju, koja je između ostalog uslovljena također, time:

što možemo usmeravati u investicije samo toliko vlastitih sredstava koliko ih ne trebamo za normalno finansiranje tekućeg poslovanja (a to znači da smo uvek sposobni pravovremeno platiti svoje obaveze i da kod toga nismo ovisni od kredita, više nego što to možemo biti, obzirom na kamate i obzirom na mogućnost da ih u svakom momentu dobijemo);

da se za finansiranje investicija ne zadužujemo više nego što možemo na osnovu njihovih učinaka, zajedno sa kamatama, pravovremeno vratiti.

Sporazum ima značaj trajnog samoupravnog opšteg akta, jer osim sadržaja i pravila zajedničkog privređivanja i osnovnih pravila davanja prednosti pojedinim namerama korišćenja investicionih sredstava, određuje pravila po-

našanja OUR - potpisnika i obim njihovih neposrednih i međusobnih prava, dužnosti i odgovornosti u vezi nacrtovanja, finansiranja i izvođenja investicija, udruživanja sredstava za investicije, te privređivanja sa kapacitetima na osnovu investicija. Sa ovakvim sadržajem samoupravno je dogovorena pravna osnova za konkretne pojedinačne i zajedničke mere i odluke, te za uređenje međusobnih odnosa u konkretnim pitanjima i aktivnostima na području zajedničkog privređivanja, kojeg ovaj uređuje.

Radi iznimnog značaja kojeg ima jedinstveno zajedničko opredeljenje i ponašanje na području, kojeg ovaj sporazum uređuje, za ostvarivanje zajedničkih interesa i ciljeva OUR, koje su udružene u SOUR je među predloženim izmenama i dopunama samoupravnog sporazuma o udruživanju o SOUR Emona predviđena odredba (2. alineja člana 26. prednacrta SaS o udruživanju), da je prihvatanje sporazuma o zajedničkom privređivanju zajedno sa donošenjem sporazuma o udruživanju u SOUR Emona uslov za udruživanje o SOUR Emona.

Nakon stupanja na snagu sporazuma o zajedničkom privređivanju sa investicionim sredstvima, na osnovu ponovnog proveravanja usklađenosti pojedinih odredaba sporazuma sa zakonom, te na osnovu napomena, i predloga koje smo sakupili u raspravama u vezi toga koliko su prikladna i odgovarajuća pojedina rešenja u sporazumu, te na osnovu rasprava u vezi priprema na izmene i dopune samoupravnog

sporazuma o udruživanju u SOUR Emona, utvrdili smo koje su izmene i dopune potrebne da bi tekst sporazuma sadržajno što više odgovarao svim zahtevima:

1. dugoročne stabilizacione usmerenosti, razumnog privređivanja sa društvenim sredstvima i razumnog vođenja računa o raznolikosti interesa potpisnika sporazuma,

2. skladnosti sa zakonskim uređenjem, sa pravnom dorečenosti, jasnošću i neospornljivošću.

Razlozi za pojedine predložene izmene i dopune su sledeći:

1. Preimenovanje naziva sporazuma predloženo je zato jer opis da se radi o zajedničkom privređivanju »sa sredstvima za proširenu reprodukciju« bolje označava celovitost obima zajedničkog privređivanja, koje uređuje ovaj sporazum. dok opis »... sa investicionim sredstvima« skreće pažnju u prvom redu na investiranje.

2. Najveći deo predloženih izmena i dopuna odnosi se na uređenje postupka u donošenju odluka na području proširene reprodukcije, u skladu sa propisima koji uređuju ovo područje, naročito sa zakonom o proširenoj reprodukciji. U ovom smislu su predložene izmene i dopune u članovima 10., 12., 14/2, 14/b, 14/c, 15., 15/a, 20. i 74 a.

Dopuna u 4. tački 1. alineje člana 4. predložena je u svrhu da se obim zajedničkog privređivanja detaljnije odredi te da se istakne onaj njegov deo

koji obuhvata privređivanje sa obrtnim sredstvima i brigu za normalno obnavljanje i tehnološko modernizovanje osnovnih sredstava.

Sa dopunama odredaba sporazuma koje govore o normalnoj obnovi osnovnih sredstava i obezbeđenju sredstava za ovu obnovu - u smislu da ima jednaki značaj i prednost također tehnološko modernizovanje radnih postrojenja (4., 23., 28., 35. i 36. član) usmerava se u uslovima dugoročno ograničenih investicionih mogućnosti pažnja, u prvom redu, na očuvanje kapaciteta postojeće opreme i na njeno modernizovanje, pred svim drugim investicijama.

4. Sa izmenom člana 16. i dopunom koju predstavlja novi član 16. a želimo postići novi kvalitet u pojedinačnom i zajedničkom odnosu prema ost-

mima investicija u SOUR. Istovremeno sa takvim uređenjem na nivou SOUR obezbeđuje se stvarna materijalna osnova (finansijska sredstva) za izvođenje onog dela odgovornosti za razvoj, koju ima SOUR kao celina u vezi ostvarivanja zajedničkih interesa i ciljeva razvoja.

5. U članu 40. predloženo je za revalorizaciju investicionih sredstava, koja će biti udružena po principu uzajamnosti, da se ova revaloriziraju po prosečnoj zakonskoj stopi revalorizacije osnovnih sredstava, umanjenoj za sa koeficijentom 0,5 umesto koeficijenta 0,7, kao što je bilo po dosadašnjem testu. Ali na ovaj način nije moguće sniziti internu stopu revalorizacije pod 10% godišnje, obzirom da prosečna zakonska stopa iznosi 10% ili više.

Veće sniženje stope stvarne

■ REFERENDUM ZA UDRUŽENJE Hoteli Jadran - ZA SOUR Emona

KARDELJEVO, 5. septembra - Iz izveštaja Komisije za provođenje referenduma u radnoj organizaciji Hoteli Jadran Kardeljevo o ekonomskoj opravdanosti udruživanja u SOUR Emona proizlazi da se je od ukupno 189 radnika za udruživanje izjasnilo 145 radnika, a protiv 25 radnika. Na svim biračkim mestima - u hotelu Ploča, zajedničkim službama, hotelu Faraon, hotelu Laguna i Morenia proglašeno je nevažećim pet listića.

Z. G.

Privređivanje u SOUR Emona u prvoj polovini 1984.

(Nastavak sa 2. str.)

povećala za 1.335 miliona dinara) morali bi obezbediti također odgovarajuću razliku za pokriće ovako povećane vrednosti zaliha.

Gubitak

Prvo polugodište je u SOUR Emona zaključilo sa gubitkom devet organizacija udruženog rada u vrednosti 195 miliona dinara, što je za 26% više nego u istom periodu lanske godine, te za 6% manje u poređenju sa prvim kvartalom ove godine. U organizacijama udruženog rada koje su zaključile sa gubitkom bilo je u proseku zaposleno 1.978 radnika, ili 18% svih zaposlenih u SOUR Emona.

Tri organizacija iskazale su gubitak u supstanci: RO KK Ptuj OUR Petovica i OUR Ptujске toplice, te RO Hoteli OUR Restavracija KDIC. Šest organizacija iskazalo je gubitak radi neopravdanih ličnih dohodaka: RO Mesna industrija Zalog, RO Merkur Ljubljana OUR Supermarket Maribor te RO hoteli OUR Hotel Evropa, OUR Hotel Riviera, OUR Hotel Bernardin, OUR Terme Čatež.

Uzroci nastanka gubitka su unutrašnji i spoljni. Među spoljnim uzrocima koji prevladavaju u sadašnjim uslovima privređivanja naročito su značajni: dispritet cena među ulaznim sirovinama i reprodukcijom materijalom te finansijskim proizvodima, smanjenje fizičkog obima prodaje radi umanjenih kupne moći stanovništva, neplaćeni prihodi sezonskog karaktera, visoki izdaci za kamate radi nedostatka vlastitih izvora sredstava i drugo. Među unutrašnjim urocima moramo ih tražiti u boljoj iskorišćenosti radnog vremena, organizaciji rada, racional-

izaciji poslovanja, kadrovskoj popunjenosti i slično.

Zaposleni i lični dohoci

U prvom polugodištu 1984. iznosio je u SOUR Emona prosečni čisti mesečni lični dohodak po radniku 20.754 dinara i povećao se je za 49% u poređenju sa istim lanskim periodom. Računajući na porast životnih troškova lični dohoci su u proseku realno niži za približno 4 odsto. Prosečni mesečni čisti lični dohodak u privredi SR Slovenije iznosio je 23.269 dinara, što znači da je naš prosečni lični dohodak za 11% niži.

Broj zaposlenih 30. 6. 1984 iznosio je u SOUR Emona 11549 radnih ljudi, te je za 2% veći u poređenju sa stanjem prošle godine. Potrebe za dodatnim radnicima pokazuju se radi povećanog obima poslovanja, popunjenja slobodnih

radnih mesta te novih investicija.

Najveće povećanje prosečnog broja zaposlenih radnika na osnovu radnih časova beležimo u RO Hoteli za 159 radnika, u RO Mesna industrija Zalog za 48 radnika, RO Jestvina Koper za 34 radnika, RO Globtour za 31 radnika.

Turistički promet

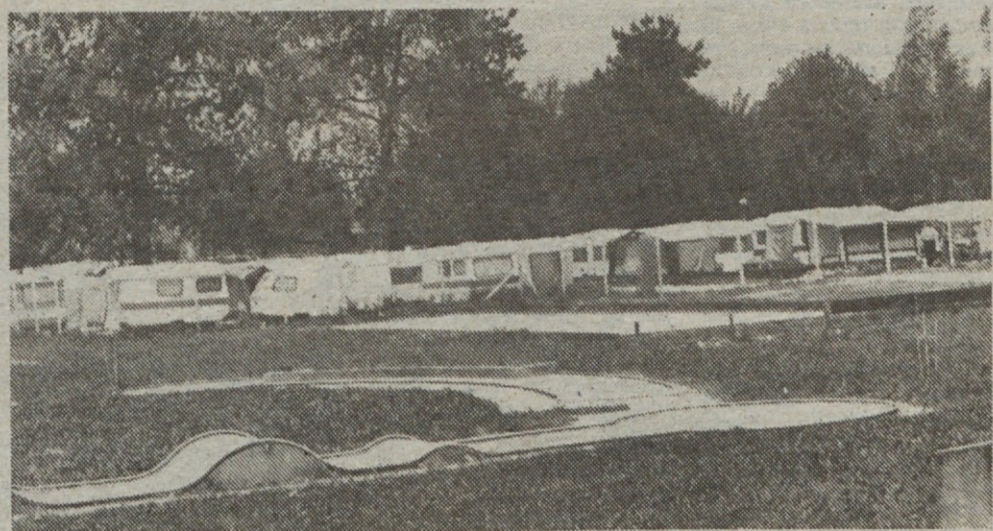
U prvom polugodištu ove godine zabeleženo je u hotelima radne organizacije Emona Hoteli 416.232 noćenja, t. j. 15% više nego u istom periodu prošle godine. Povećanje broja noćenja zabeleženo je u svim hotelima, naročito na obali.

Veće je povećanje broja noćenja stranih gostiju, te je u skladu sa povećanim interesom inostranih gostiju za letovanjem u Jugoslaviji, ali nije premašilo 50 odsto nacrtnog udela. Zabeleženo je najviše poseta gostiju iz Savezne

republike Nemačke, Austrije i Italije, koji predstavljaju 65 odsto svih noćenja stranih gostiju. Iznad proseka se je povećao broj noćenja gostiju iz Skandinavije, Čehoslovačke i Velike Britanije.

Zanimljiv je podatak da se nije produžilo vreme boravka gostiju, paralelno sa noćenjem povećao se je također broj gostiju.

Turistička delatnost organizovana u RO Globtour postigla je u ovom polugodištu zadovoljavajuće rezultate. Broj gostiju koje je ova organizacija dovela u prvih šest meseci ove godine za 33 odsto je veći, broj organizovanih noćenja u iznosu 515.543 je za 25% veći, što znači da je prosečno vreme boravka kraće. Ovo naročito primetljivo kod gostiju sa konvertibilnog područja, dok je prosečno vreme boravka gostiju sa klirinškog područja ostalo skoro neizmenjeno (iz ČSSR i DDR).

Avtokamp v Čateških toplicah

varivanju razvojnih ciljeva i obezbeđenju sredstava za ove.

U 2. tački 1. alineje izmenjenog člana 16. nabrojene su (sužene) svrhe za koje bi ubuduće udruživali investiciona sredstva svi OUR u skladu sa svojom investicionom sposobnošću (dakle po principu uzajamnosti). Za ove svrhe bi bio upotrebljiv samo određeni deo raspoloživih investicionih sredstava, kojeg će OUR-i - potpisnici, po članu 16. a odrediti u sporazumu o osnovama plana SOUR. Sva ostala raspoloživa investiciona sredstva upotrebljavaju OUR-potpisnici za vlastite investicije i za ona zajednička ulaganja, za koja će se po međusobnom dvo ili višestranom dogovoru odlučiti, da će ih izvršiti kao neposredna zajednička ulaganja.

U ovom određen deo raspoloživih investicionih sredstava u SOUR biti će finansijska osnova za intervencije SOUR kao celine kod ostvarivanja zajedničkih razvojnih interesa SOUR, za afirmisanje koordinacione funkcije SOUR u razvoju te za intervencije SOUR u finansiranju onih neposrednih zajedničkih ulaganja OUR - potpisnika i drugih investicija, koje će imati prednost po razvojnoj politici SOUR-a.

Zato je predviđeno da sa ovim sredstvima raspolaže odnosno odlučuje o svrhama njihove upotrebe, prema odredbama sporazuma o osnovama plana SOUR, radnički savet SOUR.

Ova bi sredstva služila u SOUR također za brže afirmisanje ekonomskih kriterijama kod procene nameravanih ulaganja, jer bi SOUR sa njima intervenisao samo pod uslovom da korisnik obezbedi sam ili sa drugim zainteresovanim SOUR za korišćenje ovih sredstava naknadu barem po onoj (minimalnoj) stopi, koju će OUR - potpisnici odrediti u sporazumu o osnovama plana SOUR u skladu sa 2. tačkom predloženog člana 16. a.

Svrha ovakvog uređenja je da neosporno odredimo da su za obezbeđenje takve akumulacije, kao što će biti potrebna za željeni razvoj, neposredno odgovorni OUR - nosioci programiranih investicija sami - i da nema »zajedničke vreće« iz koje bi morala celina SOUR-a obezbediti ostvarenje svih razvojnih namera, pa makar su zajednički planirane u osnovama planova i u godišnjim progra-

revalorizacije udruženih sredstava predloženo je zato

1. jer su stvarne stope inflacije bitno više nego smo ih mogli predvideti prilikom stupanja na snagu prijašnjeg teksta sporazuma, te bi samo za 30% snižena zakonska stopa revalorizacije još uvek predstavljala težak teret, naročito u smislu oduzimanja likvidnih sredstava za povećani obim vraćanja revaloriziranih udruženih sredstava;

2. jer u članovima 16. a i 63. predviđamo da ćemo za srednjoročne i godišnje planske periode odrediti minimalne stope naknada za upotrebu udruženih sredstava, sa čime možemo, prilagođivši se stvarnim uslovima, diktirati potreban nivo unositosti investicije udruženih sredstava.

O predlogu bi trebalo raspravljati i sa drugim mogućim vidikima; t. j. da onima koji udružuju sredstva treba obezbediti da se im vrati realno jednaka vrednost, kao što su udružili. Dakle, bez obezvređenja, koje predstavlja nepotpuna revalorizacija. U slučaju, ako bi se odlučili za bitno manje smanjenje zakonske stope revalorizacije ali čak za revalorizaciju po zakonskim stopama, bilo bi potrebno odrediti bitno nižu minimalnu stopu naknade odnosno odrediti, da na primer može biti zajedno sa stopom revalorizacije najviše 1% godišnje viša od stope inflacije i obračunske godine. Obzirom na dugoročno stabilizaciono usmerenje ova je varijanta sigurno prikladnija. Interes OUR na udruživanje sredstava pod ovim uslovima bi se povećao. Ovi uslovi korišćenja uzajamno udruženih investicionih sredstava iziskivali bi izvanredno svrsishodan izbor nameravanih sredstava.

6. Razlozi za izmene i dopune u prednacrta koje posebno ne navodimo očigledni su iz poređenja sa dosadašnjim tekstom, vodeći računa o ostalom obrazloženju. Zato je prednacrta izmena i dopuna na pravljn tako da sadrži celokupan dosadašnji tekst sporazuma. Izmene i dopune prikazane su tako

- da je kod odredbi koje bi se precrtale, tekst jednostavno precrtan,

- da su predložene izmene i dopune (novi tekst) napisane sa velikim slovima.

Interna banka Emona
Mitja Svetelj

Od Izole do Črnomlja

(Nadaljevanje s 1. strani)

sto od tistih iger...» To je bil zadnji (v resnici predzadnji). Market ima 9 zaposlenih v dveh izmenah in sodi med naše srednje urejene samopostrežnice.

Prodajalna kruha, Glavni trg 4

Zadnji informator sem dobila prejšnji mesec, pravi Joža Bohte, poslovodkinja. »Preberemo ga, če je v njem kaj o Novem mestu, o nas, o Dolenjski, če je kakšna tekma... Da, in nove plače. Imamo 9% višjo točko, nekaj se že pozna, preveč pa ne. Toliko dobiš, da imaš za kruh in mleko. S kuhom je bolj tako. Prej smo trgovci sami hodili po kruh, kadar ga je manjkalo. Po drugi popoldanski uri ga rado zmanjka. In kruh je slabši, kot je bil. Kriva je slaba moka.

ha. Večkrat je tudi star. Bilo je v soboto, ko so vsega dobili starega. Vse blago je na hodniku, ki je izkoriščen kot kakšen podzemski bunker. Tudi z dostavo blaga so križi, »ker smo na koncu sveta,« pravijo, zato moramo veliko več delati, kot v Ljubljani in Novem mestu. »Najbolj jih naš časopis zanima, kadar je pisanega kaj o Dolenjski in Belokranjcih (12 zaposlenih). Kljub vsemu prijeten, čist in ustrežljiv lokal, ki bi si zaslužil obnovo in razširitev – na kakšni podobno dobri novi lokaciji.

Drogerija, Kolodvorska 21

Posebnost črnomaljske trgovine je E-Dolenjska drogerija, ki ima že dlje časa svoj izvesek – štiriperešno deteljico – grdo polomljeno. Glej sliko. Vsi pomembnejši

odprti hladilni skrinji kaj več kot minus 3 stopinje, se damo zapakirati vanjo za deset minut... Vprašanje sem, vprašanje tja in že je bil krik in vik. Poslovodkinja je celo »priletela« za nami na cesto, vendar nam inkriminiranih lignjev (glej tudi pod kalamare) ni hotela prodati za nobeno ceno. Škoda. Pa brez zamere. Boljša je prva, kot zadnja, ko gre za kakovost hrane in blaga, ki ga ponujamo in prodajamo potrošniku. Če je še kako drugače res, vljudno prosimo, oglaste se in povejte svojo resnico. Ne bomo nič kričali, samo objavili bomo.

Hotel in restavracija Lovec

Ilirskobistriški hotelski veterani se je še malce bolj postaral. Kaj hočete, zob časa je neusmiljen, še posebej, če mladi nimajo pravega posluha za starino. Morda bi

E-Jestvina, Ljubljanska ulica 6

Izola. Miniatura samopostrežna trgovina, simpatična, da bi jo človek poljubil. »Če hočeš podpisati samoupravni sporazum, ne bo problema...« pravi blagajničarka krepkemu možakarju, ki prenaša premočene kartone embalaže. Zakaj? Vsi so si že ogledali, kako lepo nam zamaka strop v skladišču, kakšno lužo imamo na tleh, vendar nič. Kje je sanitarni inšpektor? Sprejemamo akte na akte, pri nas pa še kar zamaka. Zgoraj v I. nadstropju stanuje starejša ženska. So že nekaj popravljali, prebelili, samo mi imamo še zmeraj poplavo,« pravi blagajničarka in si na vse kriplje prizadeva, da »zadeve« ne bi slikali. Seveda, saj slikanje nič ne zaleže, pač pa bi inštalater in zidar morda kaj lahko postorila. Zganite se že vendar, če ne bodo pro-

Ptujski hotel Poetovia, kjer so našo akcijo: »Iščemo naj lokal Emone«, vzeli dobronamerno na znanje. Čiste mize in na njih cvetje kar vabijo gosta, da se vsede.

cev v tej prodajalni pa je že tudi ustaljena odlika.

Pri Pošti se je čas ustavil

Dobesedno, lahko rečemo. Ob 11.22 je stenska ura v tem gostišču, znanem po dobri domači kuhinji, kazala 12.59. Malo pozno za dopoldansko malico, na katero smo prišli. Postrežba hitra in prijazna, vampi dobri, čeprav bi pričakovali še malo naribanega parmezana (če so že »tržaški«) ali kakega drugega sira. Lokal čist in prijazen ter ga obiskovalcem Ptujja priporočamo. Nekaj pa nas je le motilo. Pred nedavnim obnovljena stavba je že okrašena z belordecimi »freskami«. To sicer ne gre na rovaš gostincev, nekemu pa bi takšno lepoto napako le lahko pripisali.

Kje si servirni sladkor Emone?

Obiskali smo tudi gostilno »Breg«, znano po dobri sv. prekajeni kraci, o čemer smo že pisali. Gostilna še vedno zasluži sloves dobre domače gostilne – »furmanske« so včasih dejali. Ta dan so nam ponudili malico za 120 din – kurji paprikaš s testeninami, za obilen turistični meni pa so imeli domačo govejo juho z rezanci, svinjsko pečenko,

pražen krompir in mešano solato za ceno 300 dinarjev. Mi vam pa priporočamo ognjiščno pogačo (60 din) ali sirovo gibanico, ki je odlična. Vse lepo in prav, motil nas je le servirni sladkor z reklamo ljubljanske Kolinske in Figgovca. (?)

E-Dolenjska v Šentjerneju na Dolenjskem

Čista, prijetna, vzorno urejena samopostrežnica z bifejem zraven. Prijazne in ustrežljive prodajalke. Trgovina z velikim, lastnim smetnjakom pred vrati. Pametno.

Poslovodja Janez Črtalič pravi, da bodo plan 8,7 milijarde dinarjev dosegli, da se je prodaja sicer količinsko občutno osula, vrednostno pa ne, ker gredo cene iz dneva v dan navzgor. Za konkurenco imajo v bližini Mercatorja, vendar ni pretirana. Zdaj so dobili še dodatno sobotno dežurstvo (vsako drugo soboto do 7. ure zvečer, kar se pa pri plačah ne bo poznalo (?) Prodajalke dobe po okoli 13 tisočakov mesečno.

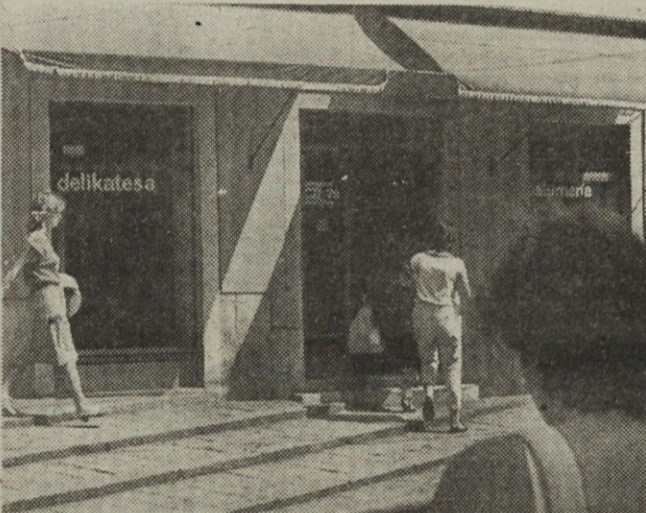
Sicer pa je E-Dolenjska letos obnovila in na novo odprla tri nove samopostrežnice v Šmihelu, Ločni in v Novem mestu, kakor vedo povedati v Šentjerneju.

Emona leto 1984 – leto kvalitete

E-Dolenjska, blagovnica Črnomelj

Matija Hudak, poslovodja pravi, da redno dobivajo naš E-informator. Tisto o novih OD se je najbolj zapomnil. Seveda, ljudje ga pogledajo, če je kaj o nas. Redko. Zdaj, ko so bile emonske igre v Čupriji, ga je skoraj zmanjkalo. Vsi so se hoteli videti (pet izvodov bi bilo dovolj, namesto 23, kolikor jih dobijo). Sicer pa, meni, poslovodja, se premalo piše o Dolenjski, nekaj več je bilo le ob obletnici, pa še to predvsem direktorjev intervju. Blagovnica stoji dobro. Plan presega, čeprav kupna moč pada. Ima 24 zaposlenih. Kupcem nudi tekstil, konfekcijo, gradbeni material, belo tehniko, tehnične aparate itd. Sodi med prijet-

može so si jo že ogledovali, zmajevali z glavami in odšli, zgodilo se ni pa nič. Znak še kar visi, kot bi vanj udarila strela, pa ga je samo tovarnjak pošteno zdelal. Minka Pezdirc, poslovodkinja, trdi, da so ji vsi zagotovili, kako bo prišel »naš« vzdrževalec in ga »zrihtal«, pa nikogar od nikjer. »Če tistih v pisarnah ni sram, zakaj naj bi bilo nas. Informator (zadnji) smo prebrale. Zvišanje OD, končno. Tudi kako lepa je drogerija Jasminka na Ptuj, za nas pa je obnova lokala predraga. Lokal je še iz predvojnih časov. Vse so nam že obljubili, pa nič naredili za Črnomelj. Kam gre denar? Smo samo uboga štacunica. Dva informatorja sta za nas dovolj. In preskrba? Blaga ne dobiš, če ga še tako naročaš in potrebuješ,« trdi poslovodkinja. Tovornjak iz ljubljanskega Centromerkurja

Delikatesa Emona Jestvina v Kopru zasluži vso pohvalo

bil sčasoma primeren za muzejski hotelski eksponat kot celota, za primer, kakšen hotelček (penzion) in restavracija ne bi smela biti oziroma, kakšne smo imeli v prvem turističnem obdobju po II. svetovni vojni. Razne obljube o obnovi so bolj pravljice za turistično in domačo mladež. Je pa, roko na srce, bolj prijazen kot njegov mnogo mlajši hotel Turist, ki kar zadeva ponudbo, prijaznost in čistočo dobesedno ni vreden pol hudiča! In to ob koncu turistične sezone. Odkod tiste bahave zvezdice za kakovost?

E-market Jestvine, Titov trg

Sicer eden najmodernejših trgovskih lokalov, kar jih prejmemo Koper v svojem srcu, je vse prej kot čist, prijazen in gostoljuben. Izložba je skladišče, ki v praznem prostoru med policami in zunanjim steklom ne skriva prahu, »odpadnih« artiklov, skratka dolgčas. Šipe umazane. Še posebej tiste pri vhodu (ob 14. uri). »Domačnost« popestrijo madeži na kamnitih tleh, ki so očitno starejšega ali zastaranega datuma. Zgolj mokra cunja jih že zdravnejše ne more premagati. V skritem kotičku trgovine nesamoupravni pogovor prodajalke z nakupovalko. Trgovci pač morajo navezovati stike. Sicer prijazna točajka in blagajničarka. Res škoda za lepo samopostrežnico, ki ima zelo obiskan bife – brez odtoka... In lestenci na verigah pred trgovino. Groza. Razbiti, zarjaveli, zamazani. Stavim kilogram E kave special, da je na njih prah še iz tistih zgodovinskih dni, ko so jih pred trgovino razobesili. Če ni res, pridemo in jih očistimo ter pokrpamo sami, le za žarnice (razbite in pregorene), se ne moremo obgligirati, da jih bomo zamenjali. Saj veste, kako je.

dajalke res morale na prisilni dopust, kupci pa drugam.

Izola: Ribič je »pokvarjen«

Potem ko sem frenil limonino peško z ne preveč čiste grta na vrtu pred gostilno, je natakatar povedal, da je avtomat za kavu pokvarjen. Pravkar ga je natakatar prekrila z belim prtom, kot pokojnika. Nič čudnega, bilo je naslednjega dne po izol-skem ribiškem prazniku, ki je naredil svoje, saj so se slučajni obiskovalci na debelo in drobno spraševali, kje so vendar domači in tuji turisti. Vse je bilo kot pokošeno v poznoavgustovski soparici. Nepometenega listja in še česa potem ne gre zameriti sicer prijatelju lokalni, ki se je s svojimi delavci vred moral malce predahnuti.

Cvetje namesto pepela

V točilnici oziroma kavarni ptujskega hotela Petovia se je, kot smo ugotovili, po mizah že sprehodila krpa. Ob zadnjem našem obisku nas je na vseh mizah pozdravilo cvetje v malih vazicah. Čiste mize in pepelniki sedaj so pravo nasprotje tistemu, kar smo videli koncem junija meseca. Hvala tovariši, še pridemo!

Dobra Tehnika

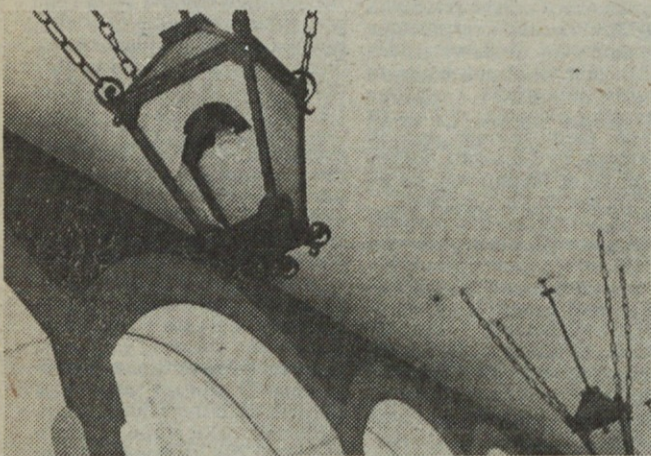
Prodajalna Tehnika ptujskega Merkurja je ena tistih prodajal, za katere lahko rečemo, da resnično skrbi za svoje kupce. Je ena redkih prodajal, v kateri električnih kablov vseh dimenzij skoraj nikoli ne zmanjka. Na kilometre jih lahko izmerimo. Tudi s ponudbo bele tehnike se lahko pohvalijo, saj so letos prodali že več kot 800 pralnih strojev in več kot 550 hladilnih skrinj in omar ter več kot 100 barvnih televizorjev. Prijaznost prodajal-

KAJ? Iščemo naj lokal Emone ZAKAJ?

V tej akciji ali nadaljevalki z naslovom Iščemo naj lokal Emone, v katero smo zajeli vse trgovske in gostinske lokale, ki imajo takšne ali drugačne neposredne stike s potrošniki, sem in tja nehoti zaidemo z začrtane poti. Zakaj? So lokali, ki se predvsem kopljejo v objektivnih težavah, zato jih »pozabljam« ocenjevati in so med njimi tudi tako hudo zanemarjeni in od trgovca ter boga pozabljeni, da ob njih ne moremo govoriti o ponudbi, prijaznosti in čistoči. Prosimo za razumevanje. Iščemo torej najboljši in tudi najbolj ubog in zanemarjen lokal emonski, bi lahko rekli. Pomagajte nam, pišite, morda pa bomo le kaj obrnili nazaj na noge!

Prodajalna Emonine Jestvine v Izoli

»Antika« na rotovžu Emonine trgovine v Kopru na Titovem trgu

no urejene lokale s široko razvejeno ponudbo in pozorno in ljubeznivo posadko.

Samopostrežnica pod Lipo

Poslovodja Stane Mravine pravi, da so hišo obnavljali skupaj z lastnikom, sicer pa je zanjo značilna izredna utesnjenost prodajnih in skladiščnih prostorov, kar bi bilo treba enkrat preseka-ti. Kako? Prebelili je že bodo, kaj več pa ni mogoče, ker je ni moč nikamor širiti. Stoji na zelo prometni točki, kjer se nasproti ustavljajo avtobusi. Vse blago morajo iz kleti na rokah prinašati v trgovino, kar je zelo naporno in nepraktično. Informator dobijo in ga sem in tja tudi pogledajo, če je v njem kaj o Črnomlju. Hudo je predvsem, ker ni v bližini nobenega parkirnega prostora. Težave imajo s kuhom. Ljudje se pritožujejo nad kakovostjo črnomaljskega kru-

zlepa ne pripelje v Črnomelj. Poln blaga mora biti, preden ga pošljejo na pot. Prej dobimo blago iz srbskega Leskovca kot iz Ljubljane, posebno kar zadeva kozmetiko. Blago je prihajalo bolj redno, ko je prihajal trgovski potnik. Osebnosti so več vredni kot prazna papirnata vojska.

E-Blagovnica v Ilirski Bistrici

V samopostrežnem delu te trgovine, ki je od nekdanjega dobrega glasu, kar zadeva ponudbo, izbiro, čistočo, prijaznost in še kaj, smo se takorekoč nehoti zaleteli (27. avg.) v odprto hladilno skrinjo, v kateri so bili tudi pakirani lignji ali kakor je bilo zapisano na njih lignjun, Jadran Split z deklaracijo: rok trajanja 3 dni v hladilniku in 12 mesecev pri minus 18 stopinjah Celzija. Če je bilo v

Zajamčeni OD 15 tisoč din

Nujno je določiti novo višino zajamčenega osebnega dohodka že pred decembrom 1984. V prvem polletju znaša povprečni mesečni čistti osebni dohodek delavca v gospodarstvu 23.263 in je bila rast osebnih dohodkov 46,4%, ob tem so se življenjski stroški dvignili za 54,2%, produktivnost dela pa se je povečala za 0,5%. Ker je rast osebnih dohodkov še vedno

manjša od z resolucijo dogovorjene ravni, saj zaostaja za 27,2% za rastjo dohodka, in ker je pričakovati še večjo rast cen življenjskih potrebščin v jesenskih mesecih, predsedstvo v skladu z zakonom predlaga izredno spremembo višine najnižjega zajamčenega osebnega dohodka in sicer v višini 15.000. dinarjev.

● Samoupravne interesne

skupnosti družbenih dejavnosti naj preučijo možnosti in potrebe, in sicer v skladu z gibanji dohodka in osebnih dohodkov, za revalorizacijo programov in še posebej možnosti za dodatno valorizacijo socialno-varstvenih in drugih denarnih pomoči v jesenskih mesecih.

● Predsedstvo predlaga občinskim svetom Zveze sindikatov Slovenije, da organizirajo nakup ozimnice in sicer tako, da sprostijo neposredno povezovanje s trgovskimi organizacijami, ki nudijo najugodnejše pogoje, pri čemer je treba čim bolj znižati stroške skladiščenja in transporta in še nekatere druge manipulativne stroške.

● Osnovne organizacije ZSS naj bodo pobudniki, da se iz skladov skupne porabe materialno in socialno ogroženim delavcem namenijo ustrezne solidarnostne pomoči, iz blagajne vzajemne pomoči pa naj se omogoči kreditiranje ozimnice in kurjave. Tčasno bi lahko v blagajne vzajemne pomoči prenesli tudi tista sredstva iz skupne porabe, ki bi jih red-

no uporabljali šele v kasnejših mesecih, s tem da bi jih kasneje vrnili v sklad skupne porabe.

● Da bi ustavili padec življenjske ravni, predsedstvo ponovno predlaga, da Izvršni svet Skupščine SRS pri pripravljanju politike za leto 85 preuči možnosti znižanja davka iz dohodka TOZD za tisti del dohodka, ki ga pridobijo s prodajo otroške konfekcije in obutve.

● Občinski sveti naj zaradi bistvenih povečanj stanarin v naslednjih mesecih spodbudijo samoupravne stanovanjske interesne skupnosti, da ugotovijo potrebe delavcev za učinkovitejšo subvencioniranje stanarin, pri čemer naj neposredno sodelujejo ustrezne strokovne službe v organizacijah združenega dela.

● Predsedstvo daje pobudo Svetu ZSJ, da prouči sedanjo uredbo ZIS o potrošniških posojilih.

● RS ZSS bo takoj proučil ustreznost sedanje višine sredstev za regresiranje prehrane med delom.

Delavska enotnost, 6. septembra 1984

Postarana pršutarna Lokev na Krasu

(Nadaljevanje s 1. strani)

premetati. Tudi obešanje gre brez pomoči dvigala. Težke pršute mečejo po šest metrov visoko... Eden tistih, ki se je zdaj zagrizel in zapil v pršutarno je **Rado Tihelj**. Če bi naročili 10 tisoč nerjavečih obešalnikov, bi nanje lahko obesili in posušili enkrat več pršutov kot doslej. Gre za majhen denar, nekaj deset starih tisočakov za obešalnik. V istem prostoru bi lahko posušili 500 ton kraske pancete.

»Rabili bi na primer deset posebnih luči za muhe (lovilke), pa ne gre, čeprav gre samo za nekaj starih milijončkov. In stroji in strojčki in prostor za sušenje in industrijsko prodajo ob pršutarni. Na Krasu se vsako leto posuši 300 tisoč pršutov, v naši pršutarni največ 30 tisoč ali komaj 10 odstotkov. Naj-

novejša konkurenca v Šepuljah posuši 100 tisoč pršutov, sežanski Kras 70 tisoč, strese podatke iz rokava Janez Kepa.

Vse kaže, da bi bilo dobro prislunhiti glasovom iz pršutarne in iz Miza, ki se zavzemajo za postopno modernizacijo pršutarne Lokev, za temeljito analizo stanja in povpraševanja na trgu. Idejni načrt za obnovo in povečavo naše pršutarne je sicer narejen, vprašanje pa je, kako in kdaj ga je moč realizirati, zdaj ko si MIZ končno pridobiva registracijo za izvoz v EGS in čez Veliko lužo.

O nagradah za inovacije kdaj drugič. Marsikdo v MIZ in v pršutarni Lokev bi dobil največjo nagrado, če bi se začelo kaj premikati, kar zadeva koristne predloge in inovacije, lahko sklepamo iz vsega povedanega.

E-inf.

Ljubljanski supermarket: »Potem pa mi dajte dve steklenici!«

SRAMEŽLJIVI EMONIN SUPERMARKET V MARIBORU

Ena ženska za sedem moških

MARIBOR, 30. avgusta – Kar sedem moških direktorjev ni znalo postoriti (v zadnjih desetih letih), mora zdaj pokazati, kako gre, ena ženska – direktorica, »samo je za veselo slovo od mariborskega super četrtka« abičala energična **Cvetka Škof** s pripombo, da lahko mislamo o mariborskem supermarketu samo dobro in najboljše in nič slabega. Reeno, storjeno.

V dežurnem štabu, ki je zasedal v mariborskem supermarketu sredi »super četrtka«, smo mimogrede ujeli, da prehitro zmanjkuje mesa – posebej kmečke salame iz MIZ – da gre do kozarci za med, zeml (gorčica), da si bodo na hitro roko izposodili pri krajevni konkurenci, da bo tudi slivovke skoraj

zmanjkalo. Dežurni komercialisti iz E-Merkurja in Blagovnega centra, ki so Mariborčankam prihitali na pomoč iz Ljubljane, so pomanjkanje sproti odpravljali z novimi naročili (tudi nadomestnimi) po telefonu, razporejali tovarnjake v Zreče in Maribor, skratka delovali so kot generalni štab na fronti. Dobra šola, odlična akcija, za vsak primer – ali kar občasna trgovska invazija med potrošnike.

Kmečko salamo, ki so jo v ljubljanskem supermarketu v enem samem dnevu prodali 1.500 kilogramov (podatek iz mariborskega štaba), je moral (spričo pomanjkanja) v Mariboru zamenjati pršut Lipica – prav tako 30 odstotkov cenejši. In prekajena govedina? Tudi pri ptujskem

vinu se je začelo zatikati, čeprav je do Ptuja samo 20 kilometrov. Ptujčani? Kdo noče prodajati najboljšega vina v državi?

Dežurni štab v mariborskem supermarketu se je nehote prelevil v preskrbovalni krizni štab, takšno povpraševanje je nastalo na tisti super debeli četrtki.

Zatem je začelo zmanjkovati malinovca. Tristo kartonov ga je šlo, če smo prav slišali. Namesto iz Ptuja je ptujsko vino začelo prihajati iz Ljubljane. Saj to ni mogoče. Ptujčani so ga dali komaj 150 kartonov (po 12 steklenic), premalo za Mariborčane, ki znajo ceniti najboljšo kapljico. In tako dalje.

s s s

V skladišču smo mimogrede srečali **Danico Kristli**, izmenovodjo, ki je prestavljala težke kartone. Poprej je delala na oddelku za posodo. Pri hiši je od vsega začetka. »Najhujše in najslabše so končno odšle, zdaj je bolje, laže se dela, ni medsebojnega obtoževanja in sumničanja, ni hude krvi za vsako malenkost. Kdo je bil najbolj glasen? Tiste, ki so odšle. Ne vse – pa vendar. Poprej je bilo zaposlenih čez 108 delavk, zdaj samo 65. Dobro, tudi kupna moč je drugačna.«

s s s

Zunaj na pločniku pred Supermarketom Maribor skoraj ni bilo opaziti, da gre za poseben prodajni dan ali super Emonin četrtki v Mariboru. »Ne puste, ni dovoljeno, pročelje je od Modne hiše – in podobne izgovore je bilo slišati. Znotraj za ovinkom pod stropom na stopnicah pa ogromen znak E, ki sodi na streho zgradbe. Dobro, zastave emonske so že bile, vendar vse preveč

sramežljive. Najbrž bi se za prihodnjič z reklamnega (zunanega videza) stališča kazalo malce bolj potruditi pri mariborskih občinskih faktorjih in činiteljih.

Priprave na super četrtki so trajale tri dni in tri noči. Odlične so bile. Kar je res, je res. Vse mariborske supermarketarke so stvar zvele zelo resno. Nihče ni spraševal, zakaj in koliko bo padlo.

s s s

»Zrele punce so, pravi komercialistka **Cvetka Škof**, veliko požrtvovalnosti in delavnosti so pokazale. Blago je izginalo, vedele smo, da nekdo krađe. Toda kdo? Nešteto kontrol smo priredili: pri odhodu domov, med delom, vse mogoče smo si izmislile. V začetku ni bilo nič, potem se je izkazalo: blagajničarka je polne vozičke blaga zastonj »prodala« svojim sorodnikom. Poklicali smo jo in ji povedali: adijo! Drugi dve sta v delikatesi tipkali račune v prazno. Počasi smo jima prišli na sled. Takoj sta priznali in odšli. Punce so ju »pogruntale«.

Med tistimi, ki so odšle, so bile tudi poštene delavke in prodajalke – skoraj po pravilu so šle na boljše.

Poklicni lenuhi, nergači in vsi tisti, ki niso znali ali hoteli ločevati svoje od skupne lastnine, so torej k sreči preteklost mariborskega supermarketu, so odšli in odšli. In začuda stalnih pritožb na mestni sindikalni svet in na družbenega pravobranilca samoupravljanja je bilo čez noč konec, kot bi odrezal, kot da bi ju ukinili, se je poslužil nekdo iz »kriznega« štaba, ki je zasedal ob mariborskem super prodajnem četrtku v znamenju Emone.

E-inf.

PROIZVAJALCI SE PREDSTAVLJAJO

Maksi četrtki v Zrečah

ZREČE, 30. avgusta – Danes pričakujemo, da bo 200 odstotkov večji promet, kot običajno, ko kasiramo po okoli 100 S milijonov dinarjev, »pravi **Ivan Jelenko**, poslovodja moderne blagovnice v Zrečah, ki je po vzoru drugih velikih prodajnih hiš Emone tokrat s popustom od 30 do 40% na široko odprla svoja vrata potrošnikom od 8. do 22. ure. Čisto mimo grede smo odkrili, da je bila z oblačil posebnosti prodaje kmečke salame, kot tista na uradnih policah. Živila ponudba! Kupci se navdušujejo, da bi tak mesec doživeli vsaj po en tak debeli četrtki.

Za dober začetek je že do polne zmanjkalo kmečke salame (MIZ), toda Saxova dežurna služba je ročno intervenirala in nov tovarnjak je bil v hipu na poti v Zreče in mariborski Supermarket, kjer se je prav tako trlo kupcev okoli cenejšega blaga. »Več kot polovica, lahko rečemo dobrih 60% kupcev, prihaja iz bližnjih in bolj oddaljenih krajev,« nadaljuje poslovodja **Ivan Jelenko**. Dobro, da se je sonce veselo smejala, da so zreški taborniki pomagali okrog embalaže,

da so priskočili na pomoč komercialisti iz ljubljanskega Emone Merkurja in Blagovnega centra, da so zreški fantje zagodili, da se je godba na pihala razlegala do Rogle, da je zadišalo po pečenem mesu na žaru in da so brhka dekleta s fanti poskočno zaplesala venček starih plesov.

Moderna blagovnica, ki je zmeraj bolj založena, kot katerakoli podobna hiša blizu in v daleč, pa nima bifeja, niti kave ne sme kuhati. Trikrat lahko ugrabite, zakaj ne. V neposredni bližini blagovnice je namreč hotel! Skorajda smešno, vendarle resnično. No, bife je že bil, toda so ga morali ukiniti...

Letošnji plan zreške blagovnice je 27 milijonov din, vendar računajo, da ga bodo presegle in dosegli številko 32 milijonov din. Kupci od blizu in daleč so očitno dobili zaupanje v trgovino.

In zaslužki? Triinpetdeset delavcev (štirje so zaposleni v manjši trgovini v Oplotnici) se gibljejo med 1,5 do 1,7 S milijona dinarjev mesečno. Blagovnica bo letos 25. novembra praznovala tretjo obletnico. Čestitamo!

E. I. Na »štantu« piva in pivskih klobas v Maximarketu

DO EMONA MESNA INDUSTRIJA ZALOG

PROBLEMATIKA PRŠUTARNE LOKEV IN MOŽNOSTI ZA IZBOLJŠANJE KVALITETE, RACIONALIZACIJO IN POVEČANJE OBSEGA PROIZVODNJE TER USMERITVE V IZVOZ

V minulem letu sta vodja (tov. Kepa) in tehnolog (ing. Terceljeva) podala številne predloge v zvezi z delom pršutarne (glej priloge). Večina iz raznih razlogov ni bila realizirana.

Po drugi strani opažamo, da so nas na področju pršutarstva naši konkurenti znatno prehiteli, kar je posledica precejšnjih investicijskih vlaganj v zadnjih letih (Kras Sežana, Nova Gorica).

Med nedavnim obiskom v pršutarni Šepolje smo se lahko prepričali, da njihova tehnologija praktično ne zaostaja za tehnologijami renomiranih tujih proizvajalcev pršut, kar jim omogoča boljše konkurenčnost in bolj sigurno proizvodnjo. Minili so namreč časi proizvodnje pršutov in drugih izdelkov, ki je bila odvisna samo od naravnih (predvsem klimatskih) pogojev.

Naša pršutarna je stara ter zastarela in temu primerno so tudi delovni rezultati.

Zastavlja se vprašanje, kako v bodoče.

Reševanje tega vprašanja zahteva kompleksen pristop in sodelovanje strokovnjakov z različnih področij.

Najprej moramo razčistiti, kakšne so možnosti prodaje pršutov, pancete, budjole in trajnih salam v okviru SOZD Emone, v širšem jugoslovanskem prostoru in kakšne so možnosti za izvoz, ter kaj nam v ekonomskem smislu to predstavlja, kakšni so trendi za bodočnost, kakšna naj bi bila struktura proizvodnje zlasti glede na to, da imajo nekateri izdelki (predvsem pršut) relativno nizek koeficient obračanja in dlje časa (min. 8 mesecev) vežejo znatna finančna sredstva. S tem v zvezi bi bila morda umestna povezava z drugimi DO in bankami kot sovlagatelji, kar je v navadi v tujini (klasičen primer je proizvodnja parmezana).

Na tem mestu se ne bi spuščali v podrobnosti, ampak bom samo v grobih črtah orisal sodobno proizvodnjo pršutarskih izdelkov, ki vsekakor mora biti naš končni cilj.

Prašiči ustreznih pasem (selekcija) – pravilno klanje (MIZ) – odbiranje surovin glede na kvaliteto (pH možno v MIZ-u) – ustrezno hlajenje (MIZ) – pravilno krojenje (MIZ) – pravilen transport – nasoljevanje (stroji) – ročno dosoljevanje – počitek (individualno na paletah) – odstranjevanje odvečne soli (stroji) – masiranje (stroji) – razsoljevanje (individualno na paletah) – pranje (stroji) – osuševanje – prekajevanje (alternativno) – zorenje – pakiranje celih pršutov ali izkoščevanje, izdelava narezkov in vakuumsko pakiranje (pakirna linija).

Ves čas proizvodnje je treba zagotavljati ustrezne mikro – klimatske pogoje (temp., rel. vlaga, cirkulacija zraka, itd.) z ustreznimi napravami.

Ta cilj lahko dosežemo po dveh poteh in sicer: kompletno rekonstrukcijo v »enem potahu«, kar je v sedanjih pogojih težje izvedljivo, ali pa korakoma, s posameznimi vlaganji, kar je lažje izvedljivo.

Zato bi morali vsekakor še v letošnjem letu realizirati predvideni rekonstrukcijske prenovitve, individualno razsoljevanje na paletah in selekcijo surovin v MIZ-u. Obenem je treba zadovoljivo rešiti tudi problem označevanja pršutov.

Nabava posameznih strojev je seveda opravičljiva samo v primeru doseganja zadostnega fizičnega obsega proizvodnje.

Kot alternativo je treba razviti proizvodnjo izdelkov z večjim koeficientom obračanja.

Naslednja faza je klimatizacija zornic, ki je »conditiv sine qua non« za izvoz na tržišče ZDA, pa tudi sicer ima številne tehnološke prednosti, ureditev transportnih poti, itd.

Namen tega pisanja je, da bi odgovorni ljudje do te problematike čimprej zavzeli določeno stališče in ustrezno ukrepali.

Tehnološki vodja predelave: Anton Jurečič, dipl. ing.

Veliko zanimanje za kunčerejo

GORNJA RADGONA, 23. avgusta – Na 22. gornje-radgonskem mednarodnem kmetijsko živilskem sejmu, ki je bil v času od 17. do 26. avgusta 1984 in se je od izrazito potrošniške usmeritve po preusmeritvi na področje kmetijstva in živilstva naglo razvijal v vse bolj razvejan prikaz dosežkov razvoja našega kmetijstva in živilske industrije so se Emonine delovne in temeljne organizacije, ki se bavijo s tovrstnimi dejavnostmi, uspešno predstavile.

Delovna organizacija Emona Inženiring je postavila na ogled obiskovalcem

kompletne hleve za govedorejo, prašičjerejo, rejo kuncev in perutninarstvo.

Na sejmu so tokrat že tretjič po vrsti nastopile skupno z Emono tudi temeljne organizacije, ki sodijo v okvir Emoninega Kmetijskega kombinata Ptuj, sozd »Slovenske gorice – Haloze«, Petovja, Sadjarstvo Osojnik, Mlekarna Ptuj, Tovarna močnih krmil ter Tehnoservis; slednji se je predstavil s strojem za okopavanje vinogradov in mešalno krmilno prikolico TS-K7, namenjeno za transport, pripravo oziroma mešanje ter razvoz živinske krme na farmah.

Kot so povedali naši pred-

stavniki Emona Inženiringa, je bilo največje zanimanje za kunčerejo, ki se je v Sloveniji začela uveljavljati šele pred dobrim letom dni. Sejem ima že svojo fizionomijo in koncept in je skoraj nepogrešljiv za zasebne kmetovalce in družbeno kmetijstvo ter pomemben dejavnik razvoja slovenskega kmetijstva. Bližina kmetijskega zaledja in obmejna lega mu dajeja novih spodbud in možnosti za razvoj in širitev dejavnosti. Množična obiskovanost sejma in njegovih prireditev potrjuje, da so organizatorji izbrali pravo usmeritev – seznaniti kmetovalce z novimi tehničnimi,

tehnološkimi, selekcijskimi in drugimi dosežki domačih in tujih organizacij.

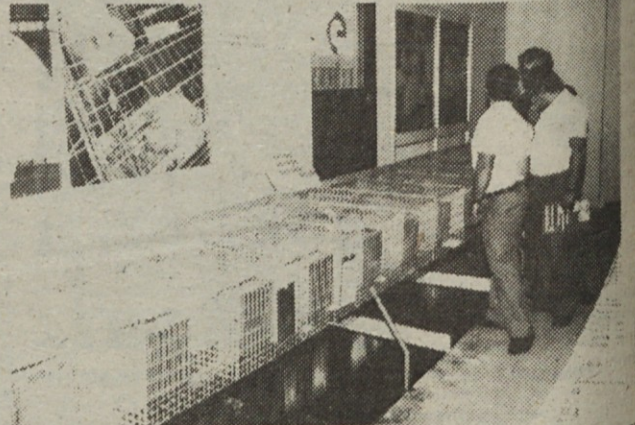
Z mednarodno uveljavitvijo radgonskega sejma pa pridobivamo možnosti tudi za naše večje vključevanje v mednarodno delitev dela, ki ga moramo v bodoče še v večji meri izkoristiti.

Dan Emone na radgonskem sejmu je bil v četrtek 23. avgusta 1984. V poslovnih prostorih uprave sejma so se srečali predstavniki vseh na sejmu pristojnih delovnih organizacij Emona s poslovnimi partnerji ter se pogovorili o še uspešnejšem nadaljnjem sodelovanju.

Z. G.

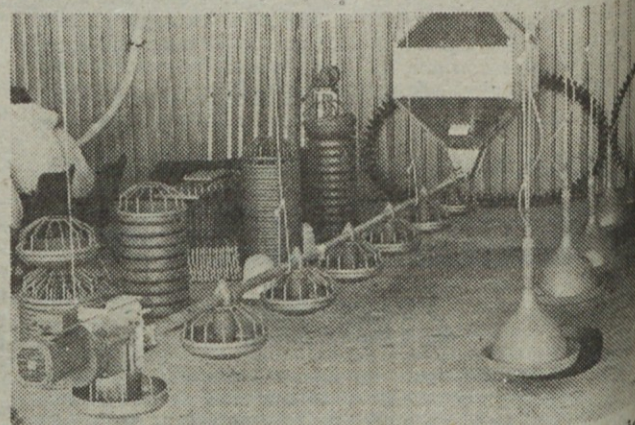
Mednarodni kmetijsko živilski sejem v Gornji Radgoni so obiskali številni predstavniki našega družbenopolitičnega življenja, Milan Kučan, član Predsedstva CK Zveze komunistov Jugoslavije, Franc Šetinc, predsednik Republiške konference SZDL, Predsednik Izvršnega sveta Slovenije Dušan Šinigoj – na sliki Marjan Orožen, predsednik Republiškega sveta ZSS na obisku Emoninega paviljona

Hlevčki za kunčerejo Emona Inženiringa na sejmu v Gornji Radgoni

Linija 12 za svinje križanke, prednosti linije so visoka vitalnost in odpornost, daljša doba izkoriščenja, boljša rastnost in en odstavljen pujsek več

S sejma v Radgoni – sodobna moderna linija za rejo perutnine

SOZD EMONA – Interna banka EMONA, Ljubljana, Šmartinska 130 sprejme

5 pripravnikov

ki jih želi usposobiti za vodenje finančnega gospodarjenja v delovnih organizacijah SOZD EMONA ali za izvrševanje zahtevnih strokovnih nalog interne banke na področju načrtovanja, analiz in racionalizacije gospodarjenja s sredstvi v SOZD EMONA.

Na ta oglas se lahko do 22. 9. 1984 prijavijo: diplomirani ekonomisti, absolventi ekonomske fakultete z vsemi predpisanimi izpiti, ki želijo v času, ko bodo pripravljali diplomsko nalogo, začeti svoje praktično usposabljanje.

Interna banka EMONA deluje od 1972. leta dalje ter je ena od najstarejših tovrstnih organizacij v državi, ki zainteresiranim, če so sposobni, lahko omogoči uspešen delovni začetek. Izbiro na podlagi prijav, ki bodo opremljene s potrebnimi dokazili, bomo opravili najpozneje do 30. 9. 1984.

Interna banka EMONA

■ POROČILO IZ MARIBORA

Nova preobleka hotela Slavija

MARIBOR, 30. avgusta – Kot je povedal direktor mariborske hotelske hiše Slavija Boris Šverko, bo ta v kratkem dobila novo preobleko, posodobili pa bodo tudi njeno notranjost, zato bo ponudba veliko bolj kakovostna, možno jo bo ponuditi tudi zahtevnejšim gostom.

Gre za obnovo celotnega pročelja hotela, ki je v dobrih dveh desetletjih dotrajana do te mere, da je vprašljiva celo statika hiše, zob časa je načel že nosilno armaturo. Novo fasado bodo izvedli v demit izvedbi in aluo oblogah z novimi okni. Nova izvedba fasade bo do prinesla tudi okoli 40 odstotkov prihranka pri energiji kar je v sedanjem času pomankanja energije še kako gospodarno. Fasada bo na zahodni strani hotela zaključena z nadstrešnico jeklene konstrukcije (sedaj lesene) s stekleno kritino po vsej širini hotela. Ob količjak lepem vremenu bo tako omogočena strelžba gostom pred hotelom.

Sedanjih 48 enoposteljnih sob na vzhodni strani hotela, ki so brez WC in tušev bodo predelali v 24 sob s predsobi, spalnico in kopalnico z WC. V sobah bo francoska postelja, tako bo zmogljivost prenočevanja ostala enaka dosedanj, kakovost pa se bo dvignila na višjo raven.

Med tem ko to poročamo, so hotel že pričeli obnavljati (3. septembra), predvidevajo pa da bo obnovljen aprila prihodnje leto. Najprej bodo obnovili pročelje na severni in južni strani hotela, zatem pa na zahodni in vzhodni strani, vzporedno pa bodo obnovili hotelske sobe. V času obnove bo hotel skoraj nemoteno posloval.

Projekte za obnovo je izdelal Inženiringbiro Maribor v sodelovanju z Emona Inženiringom, obnovitvena dela pa je prevzel mariborski Konstruktor.

Obnovitvena dela bodo veljala 70 milijonov dinarjev od tega fasada 40 milijonov ostalo pa bo šlo za obnovo sob. Kredit KB Maribor znaša 15 milijonov, posojilo Zavarovalnice Maribor 10 milijonov, združena povratna sredstva SOZD Emone 23 milijonov in združena povratna sredstva delovne organizacije Emona hoteli 4 milijone dinarjev. Lastnih sredstev je hotelska hiša Slavija zbrala 14 milijonov din, posojilo izvajalca pa znaša 4 milijone dinarjev.

Vsekakor bodo obveznosti do posojil, bančnih, zavarovalnic, združenih sredstev Emone in izvajalca predstavljale za hotel Slavijo dokajšnje breme.

Z. G.

■ PTUJSKE TOPLICE

Dva nova bungalova

PTUJSKE TOPLICE, 20. avgusta – Štirje bungalovi, stari leto dni so polno zasedeni, prevladujejo domači gostje le vsak tretji je tujec.

Do konca meseca septembra bodo zaključili z gradnjo petega in šestega bungalova. Z njimi bodo gostinci Ptujskih toplih pridobili novih 12 postelj – z dodatnimi pa 18 postelj. Tako se bo število postelj v toplih bungalovih povečalo na 50. Mala nova naložba bo veljala 10 milijonov dinarjev, denar za gradnjo pa so zbrali v jeseški železarni in Ptujskih toplih. Tako kot prejšnje bungalove bo tudi te zgradil mariborski Marles.

Kar za četrto lanskega je bil letošnji obisk toplih v

prvi polovici leta manjši. Temu je botrovalo letošnje slabo vreme, ki tudi julija toplim ni bilo naklonjeno. Letošnje rekordno število kopalcev so zabeležili 4. in 5. avgusta, ko so jih naštel med 6 in 7 tisoč.

V avtokampu sicer nimajo toliko obiskovalcev, kot so prvotno predvidevali. Gostje v kampu so tujci, ki ostanejo le dan ali dva in nato odidejo. Ob navalu kopalcev v toplih postelje problem sanitarije zato načrtujejo, da bodo v letu 1986 zgradili sanitarije tudi v kampu. Da bi pridobili več gostov, so se včlanili v nemški CCD avtomoto klub, nameravajo pa se povezati tudi s podobnim nizozemskim klubom. Z. G

Vi sprašujete – pravnik odgovarja

Kako ravna osebe v trgovini, če odkrije nepoštenega kupca?

Kraje v trgovinah, še zlasti v samopostrežnih, so že množičen pojav. V bistvu gre za vrsto malih, drobnih tatvin, ki vsaka zase ne pomeni kakšno posebno nevarnost ali škodo za samo poslovalnico, niti za širšo družbeno skupnost. Množičnost teh pojavov nam daje že večje dimenzije nevarnosti in škodljivosti tega pojava. Odkrivanje in ukrepanje v primeru kraj v trgovinah je izredno delikatno vprašanje. Obstajajo podatki, da je le majhen odstotek teh pojavov odkritih in obravnavanih oziroma preganjanih, kar daje temu pojavu še posebno negativne značilnosti.

Pri ravnanju z nepoštenimi kupci je potrebno opozoriti zlasti naslednje:

- obstajati morajo dovolj trdni dokazi, da je nekdo protipravno prisvojil blago in ga nameraval, ne da bi ga plačal, odnesti iz trgovine,
- storilca lahko primemo šele v prostoru med blagajno in izhodom, če je blago prikupil blagajničarki,

- storilca lahko primemo tudi v sami prodajalni (med policami, če ga neposredno zalotimo pri skrivanju blaga, npr. skrivanje v obleko, v lastno prtljago itd.),

Na to je pomembno opozoriti, kar lahko v nasprotnem primeru privedemo sebe v izredno neprijeten položaj in napravimo nepopravljivo škodo sami poslovalnici.

Ravnanje z nepoštenim kupcem je v bistvu pridržanje storilca in neke vrste poseg v njegovo osebno svobodo, ki je po Ustavi in zakonih zaščitena, zato mora biti to izpeljano do kraja korektno in zakonito. Omeniti pa je treba, da, ne glede na ustavno zaščitenost osebno nedotakljivost, ima vsakdo pravico pridržati storilca, če ga zaloti pri kaznivem dejanju, ki se preganja po uradni dolžnosti, to pravico določa 191. člen Zakona o kazenskem postopku, ki še določa, da je potrebno storilca takoj izročiti preiskovalnemu sodniku ali organu za notranje zadeve.

Ravnanje pri zadržanju nepoštenega kupca naj bi v praksi potekalo takole:

- pristopimo k storilcu vljudno in odločno in ga ogovorimo z besedami: »oprostite prosim«,

- ko storilcu s tem nagovorom pritegnemo pozornost, se mu približamo in ga primemo za roko (iznad komolca),

- storilca povabimo v zato primeren prostor – v pisarno z besedami: »stopite z menoj v pisarno in skušajva zadevo urediti«,

- med vodenjem v pisarno storilca zamotimo z vprašanji, npr.: »ali ste to prvič storili, ali veste, da to ni dovoljeno« itd., s temi vprašanji storilca zamotimo in s tem preprečimo kakšno nepremišljeno dejanje: pobeg, fizično upiranje, in podobno,

- po privedbi v pisarno takoj obvestimo organe javne varnosti – milico in pristopimo k sestavi zapisnika,

- sestavljanje zapisnika naj bo v obliki razgovora (storilca nimamo pravice zasliševati), vprašamo ga po priimku in imenu, kje stane, je, poklic, kje je zaposlen, opišemo predmet, ki ga je nameraval vzeti, in njegovo

vrednost. Storilca pozovemo, če bo ta zapisnik podpisal, če to odkloni, je to treba zabeležiti v zapisnik.

S sestavljanjem zapisnika zapolnimo čas do prihoda organa javne varnosti, sicer pa zapisnik služi le za potrebe poslovalnice in nima bistvene dokazne vrednosti. Uradni zapisnik sestavijo organi javne varnosti.

V tej zvezi je treba posebej opozoriti na to, da mora biti ravnanje osebja v takih prilikah odločno, vendar vljudno, kar naj prepreči neprijetne reakcije storilca. Na vprašanje, ali lahko storilca preiščemo osebno in njegovo prtljago, je treba povedati, da to ni dovoljeno. To opravijo le pristojni organi javne varnosti po predpisnem postopku in v okviru svojih pooblastil. Ne glede na to pa lahko storilca pozovemo, da sam prostovoljno pokaže, kaj ima pri sebi in odpre svojo prtljago, da jo pregledamo. Če se storilec temu upira je to bistvena okoliščina, o kateri seznanimo organe javne varnosti – milico.

Iz pravne pisarne

Obrazložitev osnutka sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o skupnem gospodarjenju z investicijskimi sredstvi v SOZD Emona

V prvi polovici leta 1983. so OZD v SOZD EMONA sprejele samoupravni sporazum o skupnem gospodarjenju z investicijskimi sredstvi v SOZD EMONA. Ta sporazum je nadomestil dotlej veljavni samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev za uresničevanje skupnega programa investicij v SOZD EMONA v obdobju 1978-1982. Z njim smo želeli trajneje urediti razmerja med OZD v SOZD pri uresničevanju skupnih interesov in ciljev na področju zboljševanja in razširjanja materialne osnove dela na podlagi skupnega gospodarjenja z investicijskimi sredstvi. S tem sporazumom smo istočasno oblikovali tudi praktično izvedbo določil zakona o razširjeni reprodukciji in minulem delu (ki je bil sprejet v aprilu 1982), za področje gospodarjenja z investicijskimi sredstvi, ki je specifično emonska. Temeljni namen predhodno že doseženi visoki ravni združenosti OZD v SOZD pri uresničevanju njihovih skupnih interesov in ciljev v razvoju in zajema celoto prizadevanj za uspešnejši posamičen in skupni razvoj, v katerih so

OZD že dotlej ravnale enotno in usklajeno, izhajajoče iz skupnih materialnih možnosti, ki so jih združevale že od leta 1978 pa tudi prej. Skupno gospodarjenje kot ga opredeljuje sporazum, ni omejeno zgolj na razmerja med OZD pri združevanju sredstev za posamezne skupne naložbe. Naša lastna dosedanja praksa najbolje dokazuje, da imamo bistveno več možnosti za hitrejši in usklajen razvoj OZD v SOZD, če se odločimo za skupno in enotno gospodarsko ravnanje pri ustvarjanju investicijskih sredstev in ne le pri njihovi porabi. Zato je v sporazumu (glej 4. člen) skupno gospodarjenje z investicijskimi sredstvi opredeljeno tako, da zajema tudi vsa tista gospodarska prizadevanja, s katerimi se dosegajo in povečujejo sredstva, ki jih lahko vložimo v zboljšanje in povečanje materialne osnove dela. Pri tem izhajamo iz osnovne predpostavke, da zagotavlja uspešen razvoj gospodarske trdnosti in uspešnost v tekočem poslovanju, ki je med drugim pogojena tudi s tem, da lahko usmerjamo v investicije le tolikšna lastna sredstva, kolikor jih ne po-

trebujemo za normalno financiranje tekočega poslovanja (kar pomeni, da smo vselej sposobni pravočasno plačati svoje obveznosti in da pri tem nismo odvisni od kreditov bolj kot smo lahko glede na obresti in glede na možnost, da jih v vsakem času tudi lahko najamemo); - da se za financiranje investicij ne zadolžujemo več kot na podlagi njihovih učinkov lahko skupaj z obrestmi tudi pravočasno vrnemo. Sporazum ima pomen trajnega samoupravnega splošnega akta ter poleg vsebine in pravil skupnega gospodarjenja in temeljnih pravil prednosti posameznih namenov uporabe investicijskih sredstev, določa pravila ravnanja OZD - podpisnic ter obseg njihovih neposrednih in medsebojnih pravic, dolžnosti in odgovornosti v zvezi z načrtovanjem, financiranjem in izvajanjem investicij, združevanjem sredstev za investicije ter gospodarjenjem z zmogljivostmi na podlagi investicij. S tako vsebino je samoupravno dogovorjena pravna podlaga za konkretne posamične in skupne ukrepe in odločitve ter za urejanje medsebojnih razmerij pri konkretnih za-

devah in aktivnostih na področju skupnega gospodarjenja, ki ga ureja. Zaradi izjemnega pomena, ki ga ima enotna skupna opredelitev in ravnanje na področju, ki ga ta sporazum ureja, za uresničevanje skupnih interesov in ciljev OZD, ki so združene v SOZD, je med predlaganimi spremembami in dopolnitvami samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD EMONA predvidena določba (2. odstavek 26. člena osnutka SaS o združitvi), da je sprejem sporazuma o združitvi v SOZD EMONA pogoj za združitev v SOZD EMONA. Po uveljavitvi sporazuma o skupnem gospodarjenju z investicijskimi sredstvi smo na podlagi ponovnega preverjanja usklajenosti posameznih določb sporazuma z zakonom, na podlagi pri-

Z dopolnitvami določil sporazuma, ki govore o normalni obnovi osnovnih sredstev in zagotavljanju sredstev za to obnovo v tem smislu, da ima enak pomen in prednost tudi tehnološko posodabljanje delovnih pripravl (4., 23., 28., 35. in 36. člen), se usmerja v pogojih dolgoročno omejenih investicijskih možnosti pozornost v prvi vrsti na ohranjanje zmogljivosti obstoječe opreme in na njeno posodabljanje pred vsemi drugimi investicijami. 4. S spremembo 16. člena in z dopolnitvijo, ki jo pomeni novi 16/a člen želimo doseči novo kakovost v posamičnem in skupnem odnosu do uresničevanja razvojnih ciljev in zagotavljanja sredstev zanje. V 2. točki 1. odstavka spremenjenega 16. člena so naštet (zoženi) nameni, za katere naj bi v bodoče združevali investicijska sredstva vse OZD v skladu s svojo investicijsko sposobnostjo (torej po načelu vzajemnosti). Za te namene bi bil lahko uporabljen le določen del razpoložljivih investicijskih sredstev, ki ga bodo OZD - podpisniki po 16/a členu določile v sporazumu o temeljih plana SOZD. Vsa ostala razpoložljiva investicijska

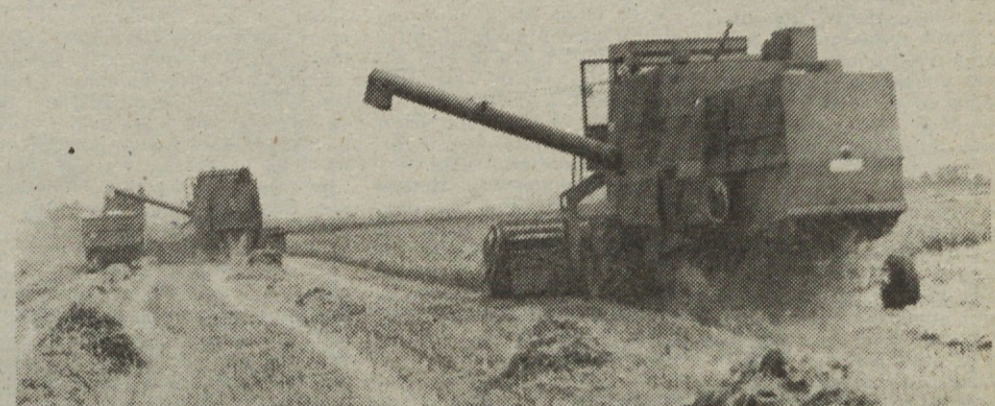
rialna osnova (finančna sredstva) za izvajanje tistega dela odgovornosti za razvoj, ki jo ima SOZD kot celota v zvezi z uresničevanjem skupnih interesov in ciljev razvoja. 5. V 40. členu je za revalorizacijo investicijskih sredstev, ki bodo združena po načelu vzajemnosti predlagano, da se revalorizirajo po povprečni zakonski stopnji revalorizacije osnovnih sredstev, znižani s količnikom 0,7 kot je veljalo po dosedanjem besedilu. Vendar na ta način ni mogoče znižati interne stopnje revalorizacije pod 10% letno, kadar znaša povprečna zakonska stopnja 10% ali več. Večje znižanje stopnje dejanske revalorizacije združenih sredstev je predlagano zato 1. ker so dejanske stopnje inflacije bistveno višje kot smo jih lahko predvideli ob uveljavitvi prvotnega besedila sporazuma in bi samo za 30% znižana zakonska stopnja revalorizacije še vedno pomenila hudo breme predvsem v smislu odtoka likvidnih sredstev za povečani obseg vračila revaloriziranih združenih sredstev; 2. ker v 16/a členu in v 63. členu predvidevamo, da bo-

PRIDELALI SMO: 10,5 milijona kg pšenice

DOMŽALE, PTUJ, 10. septembra - »Z letošnjo žetvijo pšenice smo zadovoljni. Pridelek 2.222.550 kg je takšen kot smo ga načrtovali.« pravi inž. Alojz Štepec, ki ima na skrbi poljedelstvo našega domžalskega tozda. Razen 130 ton, kolikor so pšenice namenili za seme, bodo vso oddali ljubljanskemu Zitu v predelavo za kruh, testenine in pecivo. Kot večina poljedelcev so bili z žetvijo v tritedenski zamudi, končali so jo 21. avgusta, vendar so s pridelkom 3.995 kg na hektar zadovoljni. Ječmena, vsega so namenili pivovarni Laško, so na 150 ha pridelali 457 ton. Konec prejšnjega meseca so končali tudi z žetvijo ovsa, ki so ga imeli posejanega na 70 ha. Povprečni pridelek 3450 kg na ha je dal skupaj 241 ton. »Narava je mojster, ki kroji pridelek,« pravi Alojz Štepec. »V rokah ima tako škarje kot platno. Zaradi zamude z žetvijo letos prosa nismo posejali. Tudi ajde imamo le na 16 hektarjih.« Kuruza še vsa stoji. Za silažno krmo jo imajo posejane na 1.017 hektarjih. Pri-

hodnji teden pa bodo že pričeli s siliranjem zgodnjih sort. Od hitrega spravila kuruze pa bo odvisna pravočasna setev ozimnega ječmena in pšenice. Povedali so nam, da načrtujejo s pridelkom ozimnega ječmena zamenjati kuruzo pri krmilih. Soja še dozoreva saj ima dokaj dolgo vegetacijsko dobo. Več o njej bomo poročali ob njenem spravilu. »Rabili bi še veliko sonca tako za kuruza in za ostala dela, ki nam jih na poljih nikoli ne zmanjka,« si je ob koncu zaželel Alojz Štepec. 10 odstotkov slovenske pšenice Kot je povedal Damjan Finžgar, referent za poljedelstvo pri Emoninem Kmetijskem kombinatu so z letošnjo žetvijo pšenice zadovoljni. Na svojih poljih so našli 7.245.800 kg zlatega zrnja kar predstavlja 10 odstotkov slovenskega odkupa pšenice. Na enem hektarju so pridelali 5.383 kg suhe pšenice. Tudi sladkorna pesa kaže na lepši pridelek kot lani. Pričakujejo pridelek 50 ton na hektar.

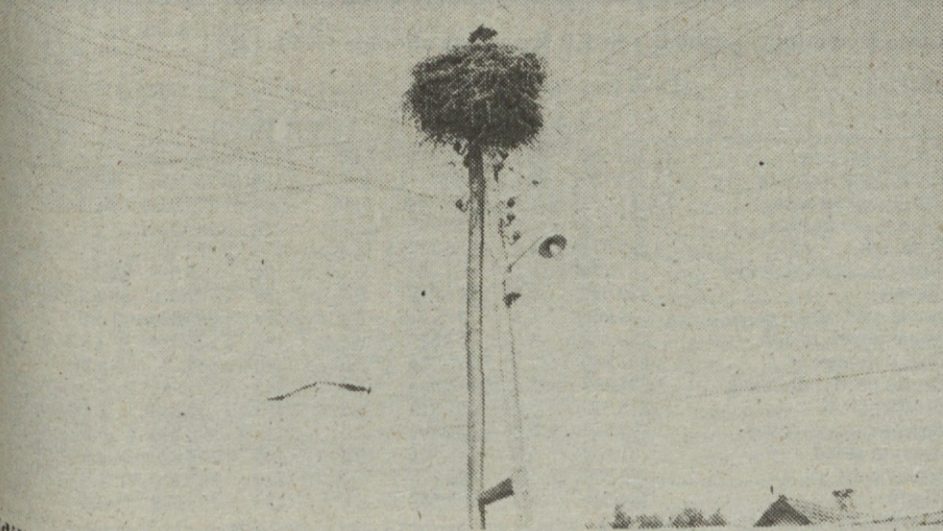
»Kljub temu, da je bila v zadnjih dneh dokaj suša pridelek kuruze še ni ogrožen in lepo kaže. S siliranjem bomo pričeli tam okoli 17. septembra, kakšen teden dni kasneje pa bomo pričeli s spravilom kuruze za zrnje. Lepo kaže tudi soja, ki smo jo za pokušino posejali in dnevno spremljamo njeno vegetacijo in »obnašanje«. Prav tako je na dnevnem ogledu tudi konjski bob. Pri njem imamo sicer nekaj težav. Stroji za škropljenje zaščitnih sredstev, ki so nam na voljo za bob niso najbolj primerni. Pri konjskem bobu pričakujemo pridelek 5,5 tone na dveh hektarjih. Zadovoljni smo tudi s pridelkom hmelja. Na Ptujskem polju smo ga nabrali 2 toni, z obiranjem na Dravskem polju pa bomo pričeli prihodnji teden,« je povedal Damjan Finžgar. Naj še pripomnimo, da so naši kmetijci glede na dober pridelek oljne ogrščice in na vedno večje potrebe naših oljarn posejali 433 hektarjev z oljno ogrščico, od tega 283 ha na Ptuj, 150 ha pa na domžalskih poljih. Z. G.

Kombajni na Ptujskem polju

sredstva uporabljajo OZD - podpisniki za lastne investicije in za tiste skupne naložbe, za katere se bodo po medsebojnem dvo ali večstranskem dogovoru odločile, da jih bodo izvršile kot neposredna skupna vlaganja. Tako opredeljeni del razpoložljivih investicijskih sredstev v SOZD bo finančna osnova za intervencije SOZD kot celote pri uresničevanju skupnih razvojnih interesov SOZD, za uveljavljanje koordinacijske funkcije SOZD v razvoju ter za intervencije SOZD pri financiranju tistih neposrednih skupnih naložb OZD - podpisnikov in drugih investicij, ki bodo prednostne po razvojni politiki SOZD. Zato je predvideno, da s temi sredstvi razpolaga oziroma odloča o namenih njihove uporabe, po določbah sporazuma o temeljih plana SOZD, delavski svet SOZD. Ta sredstva naj bi služila v SOZD tudi za hitrejšo uveljavljanje ekonomskih kriterijev pri presoji nameravanih naložb, ker naj bi SOZD z njimi interveniral le pod pogojem, da uporabnik zagotovi sam ali z drugimi zainteresiranimi OZD za uporabo teh sredstev nadomestilo najmanj po tisti (minimalni) stopnji, ki jo bodo OZD - podpisniki določile v sporazumu o temeljih plana SOZD v skladu z 2. točko predlaganega 16/a člena. Namen take ureditve je, da nesporno opredelimo, da so za zagotavljanje tolikšne akumulacije kot bo potrebna za željeni razvoj, neposredno odgovorne OZD - nosilci načrtovanih investicij same in da ni »skupnega žaklja« iz katerega bi morala celota SOZD zagotavljati uresničevanje vseh razvojnih namer, čeprav jih skupaj spliniramo v temeljih planov in v letnih načrtih investicij v SOZD. Istočasno pa se s tako ureditvijo zagotavlja na ravni SOZD dejanska mate-

mo za srednjeročna in letna planska obdobja določiti minimalne sotopnje nadomestil za uporabo združenih sredstev, s čimer lahko bolj prilagodljivo dejanskim okoliščinam narekujemo potrebno raven donosnosti naložbe združenih sredstev. O predlogu bi bilo treba razpravljati tudi z drugega možnega vidika, t. j. da je treba združevalcem zagotoviti, da se jim vrne realno enaka vrednost sredstev kot so jo združili. Torej brez razvrnotenja, ki ga pomeni nepopolna revalorizacija. V primeru, da bi se odločili za bistveno manjše zniževanje zakonske stopnje revalorizacije ali celo za revalorizacijo po zakonskih stopnjah, bi bilo treba določiti bistveno nižjo minimalno stopnjo nadomestila oziroma določiti na primer, da je skupaj s stopnjo revalorizacije lahko največ 1% letno višja od sotopnje inflacije v obračunskem letu. Glede na dolgoročno stabilizacijsko usmeritev je taka varianta gotovo ustrežnejša. Povečal bi se interes OZD za združevanje sredstev pod takimi pogoji. Taki pogoji uporabe vzajemno združenih investicijskih sredstev pa bi terjali izredno gospodarno izbiro namenov investiranja. 6. Razlogi za spremembe in dopolnitve v osnutku, ki jih ne omenjamo posebej, so razvidni iz primerjave z dosedanjim besedilom ob upoštevanju ostale obrazložitve. Zato je osnutek sprememb in dopolnitev pripravljen tako, da vsebuje celotno dosedanje besedilo sporazuma. Spremembe in dopolnitve pa so prikazane tako, - da je pri določbah, ki naj se črtajo, tako besedilo prečrtano in - da so predlagane spremembe in dopolnitve (novo besedilo) napisane z velikimi črkami.

Idila na Dravskem polju

Interna banka EMONA
Mitja SVETELJ

Nekatera pojasnila za razpravo o predlogu sporazuma o združitvi delovnih organizacij v SOZD Emona

Delavski svet SOZD je že v preteklem letu sprejel sklep, da se pristopi k pripravi na spremembo oz. dopolnitev nekaterih naših najpomembnejših samoupravnih aktov zlasti sporazuma o združitvi, sporazuma o skupnih osnovah za delitev dohodka in osebnih dohodkov ter sporazuma o skupnem gospodarjenju z investicijskimi sredstvi.

Spremembe in dopolnitve navedenih aktov so bile nujne zaradi izpopolnjevanja sistema samoupravnega odločanja, učinkovitega vodenja, uveljavljanja odgovornosti, urejanja notranje organizacije in sodelovanja med OZD združene v SOZD ter učinkovitega nastopa OZD Emona do zunanjih partnerjev doma in v tujini. Nekateri spremembe in dopolnitve pa so narekovali tudi novo sprejeti splošni predpisi in politične opredelitve (Zakon o razširjeni reprodukciji in minulem delu, program dolgoročne stabilizacije in druge).

Ker so bila za obravnavo sporazuma o delitvi dohodka in osebnih dohodkov ter sporazuma o skupnem gospodarjenju z investicijskimi sredstvi že dana ustrezna pojasnila in komentarji, bomo tukaj dali kratko obrazložitev le za predlog sporazuma o združitvi v SOZD.

Te naše obrazložitve naj bi pripomogle h kvalitetnejši razpravi o tem najpomembnejšem samoupravnem aktu v SOZD ter kot spodbuda za oblikovanje pripomb in dodatnih predlogov za njegovo končno oblikovanje.

Navajamo najpomembnejše razloge, ki so narekovali predlagane spremembe in dopolnitve.

Dosedanja praksa je pokazala, da je bil sedanji sporazum na nekaterih področjih preveč splošen, kar je v praksi oteževalo kvaliteto upravljanja, vodenje in medsebojno sodelovanje.

Zaradi boljše preglednosti bomo dali pojasnila po vrstnem redu kot so posamezna področja razvrščena v samem predlogu sporazuma.

1. V drugem poglavju so v novem sporazumu mnogo natančneje opredeljeni cilji združevanja, zlasti pa način njihovega uresničevanja (čl. 3 in 4.).

V tem poglavju so dane tudi usmeritve za določanje politike razvoja v SOZD, ki je v pristojnosti delavskega sveta SOZD (čl. 5).

V členu 6 je opredeljen sistem planiranja, obveza iz področja planiranja ter vsklajevanje planov.

2. Glede notranje organizacije je v čl. 7 določeno, da določajo svojo notranjo organizacijo delovne organizacije same, vendar morajo pri tem upoštevati interese združevanja po tem sporazumu.

Tu je tudi določeno, da se na ravni SOZD lahko organizirajo za posamezne dejavnosti ali aktivnosti ustrezne plansko poslovne skupnosti, skupnosti TOZD ipd.

3. Posebno podpoglavje (čl. 9 in 10) je posvečeno informacijskemu sistemu in ERC.

V tej zvezi daje sporazum delavskemu svetu SOZD posebne pristojnosti za sprejemanje srednjeročnih in letnih programov razvoja te aktivnosti. Za vsklajevanje dela med ERC in uporabniki predvideva sporazum dva organa in sicer strokovni svet in poslovni odbor.

4. Ena izmed najpomembnejših področij, ki jih ureja nov sporazum, je ureditev družbeno ekonomskih osnov ter odnosov in povezav v SOZD.

V 13. členu ureja sporazum odnose med organizacijami v okviru SOZD, kar je bilo doslej deloma urejeno v sporazumu o temeljnih plana.

V členu 14 ureja sporazum odnos OZD Emona s poslovnimi partnerji izven SOZD.

V tej zvezi sporazum določa določene pristojnosti poslovnega odbora in poslovnega sveta.

5. V 15. členu ureja sporazum odnose o ustanavljanju in delovanju predstavništva v Jugoslaviji. Med drugimi je določeno, da bo imela Emona v enem kraju praviloma eno predstavništvo. Vsako predstavništvo pa bo organizacij-

ske vključeno v tisto delovno organizacijo, za katero pretežno opravlja posle. Ne glede na to pa mora posle opravljati tudi za druge OZD, o čemer se med delovno organizacijo, v katere sestavi je predstavništvo in drugimi OZD, sklene posebna pogodba.

6. V čl. 16-19 je urejeno nastopanje na tujem trgu. Določeno je, da bodo OZD Emona nastopale na tujem trgu izključno preko zunanjetrgovinskih organizacij Emona, ki so za to dejavnost registrirane. Predvidene pa so izjeme za primer, ko naše OZD za določeno dejavnost niso registrirane ali tehnično in kadrovsko za določeno opravilo niso usposobljene. O namenu, da bo kakšna OZD Emona, v zunanjetrgovinskem poslovanju nastopala z drugimi organizacijami, bo morala tako namero sporočiti poslovnemu odboru SOZD, ki tako sodelovanje odobri ali z obrazložitvijo zavrne.

S tako ureditvijo se želi doseči enotnost pri nastopu na zunanjem trgu, vendar ne pod pogoj monopolizacije naših zunanjetrgovinskih organizacij.

Podjetja in predstavništva v tujini bodo organizacijsko vključena v tisto OZD, za katero tako predstavništvo pretežno dela. V podjetja Emona v tujini pa je lahko vključenih več Emoninih organizacij, o čemer sklepajo med seboj družabniške pogodbe.

Za ustanavljanje podjetij in predstavništva v tujini in za družabništvo Emona v drugih tujih podjetjih daje soglasje delavski svet SOZD. Ta istočasno določi v kakšnem obsegu prevzema Emona kot celota jamstva za te organizacije. Za

koordinacijo dela med OZD Emona med podjetji in predstavništvi v tujini imenuje IO delavskega sveta SOZD posebni koordinacijski odbor.

7. V čl. 20 in 21 je urejeno vprašanje združevanja sredstev. Določeni so nameni združevanja, predvsem pa je pomembna določba, da je treba v srednjeročni in dolgoročni plan in letnih planih v SOZD planirati celotna razpoložljiva sredstva in njihovo uporabo. Skratka dana je obveza, da se tako s kratkoročnimi in dolgoročnimi sredstvi gospodari plansko, ne glede na to, za kakšne namene bodo ta sredstva uporabljena.

V čl. 24 sta opredeljena dva načina združevanja sredstev t. j. neposredno med OZD ali tzv. vzajemno združevanje t. j. več OZD za več OZD.

V čl. 25 je okvirno opredeljena vloga Interne banke, natančneje pa je to področje urejeno s posebnim sporazumom o združitvi v Interno banko.

8. V čl. 26 in 27 so določbe o gospodarjenju z družbenimi sredstvi kot sredstvi minulega dela. Te določbe so vključene na podlagi zakona o minulem delu in razširjeni reprodukciji. Natančneje pa so ta pravila razčlenjena v sporazumu o skupnem gospodarjenju s sredstvi za razširjeno reprodukcijo, kar zadeva osebne dohodke na podlagi minulega dela pa v sporazumu o skupnih osnovah o delitvi dohodka in osebnih dohodkov.

9. V čl. 30 do 32. je urejeno urejanje odnosov iz področja skupnega prihodka in dohodka. To področje bo natančneje, glede osnov in meril ter obsega, urejeno v sporazumu o temeljnih plana.

10. Zelo obširno področje je v sporazumu posvečeno motnjam v gospodarjenju, pokrivanju izgub in solidarnosti.

V čl. 33 so opredeljene osnove, na podlagi katerih se ugotavlja kdaj v posamezni OZD nastopijo motnje v gospodarjenju. Te določbe smo vključili na zahtevo družbenih pravicarjev in smatramo, da bodo za presojo gospodarjenja in delovanja samoupravnega sistema za OZD zelo koristne.

Pokrivanje izgub je zelo natančno urejeno v čl. 37-43. Najpomembnejše določbe so smiselno naslednje:

a) da mora OZD, ki pričakuje izgubo najkasneje do 15. novembra izdelati predsanacijski program. Ta določba je smiselna zato, da bi lahko po možnosti že do konca leta ali najkasneje do roka za predložitev zaključnega računa te izgube pokrili. Seveda le v primerih, da je izguba nastala iz objektivnih razlogov in je pokritje družbeno ekonomsko upravičeno (čl. 40).

b) V čl. 41 so po vrstnem redu predvideni naslednji viri za pokrivanje izgub:

1. iz sredstev, ki bi jih v skladu s predpisi OZD sicer morale združevati v sklade skupnih rezerv občine in republike. Pri tem pripominjamo, da se pripravlja sprememba zveznega zakona, po katerem bodo skla-

Pršutarna Lokev – pranje slanina za kraško panceto

di skupnih rezerv občin in republik odpravljeni. Smatramo, da bi v tem primeru morala OZD vsaj isti obseg sredstev v te namene združevati na ravni SOZD, kar smo predvideli v čl. 52 predloga sporazuma.

2. Če sredstva iz prejšnje točke ne bi zadoščala, mora OZD, ki posluje z izgubo, porabiti vsa svoja sredstva rezerv.

3. Če tudi sredstva iz 1. in 2. točke ne bi zadoščala, se pokriva izguba v okviru DO in sicer tako, da se v ta namen uporabi 50% razpoložljivih sredstev rezerv drugih OZD v okviru DO.

4. Če tudi sredstva po prejšnjih točkah ne zadoščajo, se vključijo za pokrivanje izgub tiste OZD, s katerimi je TOZD, ki ima izgubo v določenem obsegu poslovno povezana. Pripominjamo, da je ta način sicer družbeno ekonomsko zelo utemeljen, vendar obračunsko in organizacijsko zelo zahteven.

5. Če tudi sredstva po vseh prejšnjih točkah ne bi zadoščala, se ostanek izgube pokriva iz sredstev vseh ostalih OZD in SOZD Emona.

V čl. 42. so določeni pogoji za pokrivanje izgub (obresti, roki, plačila ipd.).

Glede pokrivanja izgub za TOZD Hoteli Bernardin so v 43. členu glede na obvezo po mednarodni pogodbi določena posebna pravila.

V čl. 43 in 44. so izkazana pravila za zagotavljanje sredstev solidarnosti iz sklada skupne porabe za OZD, ki poslujejo z izgubo.

11. V čl. 47-51 so opredeljena pravila za izvajanje poslov v zvezi s pokrivanjem izgub in sanaciji.

V čl. 51 je določeno, da imenujejo sanatoriji za vsako OZD, ki je v sanaciji na predlog poslovnega odbora sanacijski odbor, ki šteje 5 do 7 članov. Ta člen natančno določa tudi pristojnosti tega odbora. Med drugimi tudi to, da v primeru, če se v OZD sanacijski program ne izvaja, sproži postopek za razrešitev poslovnega organa in delavcev s posebnimi pooblastili, ali da pobudo za uveljavitev ukrepa družbenega varstva.

12. V čl. 52 je dana možnost za vzajemno združevanje sredstev rezerv, skupne porabe, poslovnih sredstev za pokrivanje rizika, sredstev za izplačilo osebnih dohodkov ipd.

To področje bo urejeno s posebnimi sporazumi.

13. Pooblastila v pravnem prometu ter prevzemanje rizikov v zvezi s posli, ki jih sklepa SOZD, so urejena v členih 53, 54 in 55. Ločeno so urejeni posli kadar nastopa SOZD v svojem imenu za račun ene ali več OZD in ločeno, kadar nastopa SOZD v svojem imenu za svoj račun.

14. V 7. poglavju v čl. 63-78 so urejene pristojnosti in naloge organov SOZD.

Najpomembnejši organ je seveda delavski svet. Pri obravnavi njegovih pristojno-

sti je potrebno opozoriti, da sklepa delavski svet na dva načina in sicer o najpomembnejših zadevah soglasno, o ostalih zadevah pa z večino glasov (čl. 66 in 67).

O nalogah in pristojnostih drugih organov SOZD, ki so opredeljene v čl. 69-78 smatramo, da dodatna pojasnila in komentarji niso potrebni, seveda pa naj delavci tudi o tem razpravljajo.

15. Osmo poglavje ureja uveljavljanje skupnih interesov na kadrovskem in izobraževalnem področju. Smatramo, da k temu poglavju poseben komentar ni potreben, opozorili pa bi na določila 87.-89. čl. v katerih je na novo urejena kadrovska politika pri razporejanju delavcev na odgovorna delovna mesta. Tu je dana posebna naloga in pristojnost poslovnemu odboru SOZD, da spremlja razporejanje kandidatov za opravljanje teh del. Poslovodni odbor bo pristojnim organom za izbiro kandidatov moral posredovati svoje stališče.

16. Za poglavje 9., »obveščanje« in poglavje 10., »ljudska obramba in samozaščita«, smatramo, da poseben komentar ni potreben.

17. V 11. so na novo urejeni ukrepi in sankcije zaradi kršitve tega sporazuma. Ker v prejšnjem sporazumu to področje ni bilo urejeno, predlagamo, da ga delavci v teku razprave posebej proučijo.

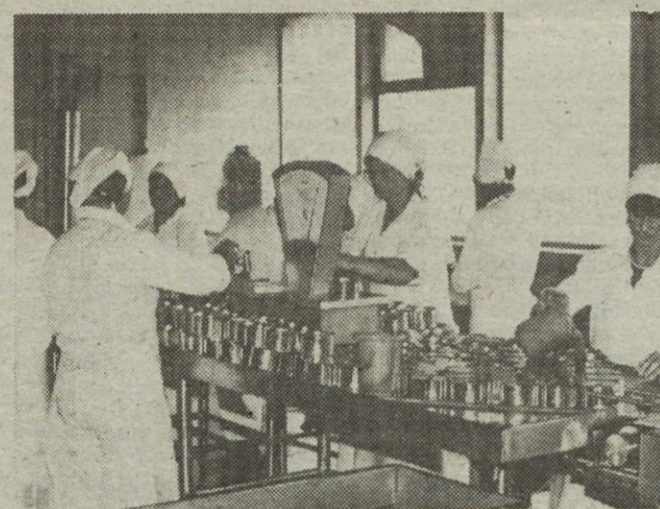
18. Za poglavje 12. »združitev drugih DO v SOZD in izločitev DO iz SOZD« ter poglavje 13. »prehodne in končne določbe« komentarji niso potrebni.

Za zaključek še to:

V tem kratkem komentarju smo skušali povzeti le najpomembnejše določbe iz celotnega sporazuma, to z namenom, da bi se z njimi seznanili res vsi delavci v SOZD, zato ta komentar tudi objavljamo v našem glasilu. Širši komentar iz tehničnih razlogov seveda ni mogoč, za to bo pri obravnavi posameznih vprašanj potreben vseeen pregledati originalni tekst celotnega predloga sporazuma. Ker gre dejansko za nov sporazum, ne pa samo za spremembe in dopolnitve prejšnjega, tudi nismo, razen v nekaterih primerih, komentirali razlik med stari in novim sporazumom, saj bi to zavzelo preveč časa in prostora. V bistvu gre zato, da želimo z novo ureditvijo odnosov v SOZD, kot je omenjeno že v uvodu doseči še boljše učinke na področju samoupravljanja ter gospodarjenja in medsebojnih odnosov. V koliki meri bo to uspelo, bomo lahko presodili zopet čez nekaj let, učinki pa bodo tako kot doslej odvisni nedvomno od vseh nas, ki v sistemu Emona delamo.

V Ljubljani, 18. 9. 1984

Ivan MUHIČ
Predsednik komisije za pripravo samoupravnih aktov

Nova konzervna linija v zaloški Mesni industriji.

■ POLŽEVO POT IZUMOV IN KORISTNIH PREDLOGOV

Voziček za transport salam

LJUBLJANA-ZALOG, 23. avgusta - Ko sem opazoval delavke, kako na ramah in na palicah prenašajo salame iz enega prostora v drugega, se mi je utrnula ideja: voziček za transport trajnih izdelkov, pripoveduje Obrad Djurica, ki je 21. leto zaposlen v MIZ. Po poklicu je živilski tehnik, sicer pa organizator proizvodnje. Mesečni dohodek 32 tisočakov. Za svoj izum oziroma inovacijo je dobil 1 S milijon dinarjev nagrade.

»Doma sem iz Dalmacije, odrasel sem v Sremsu, zdaj živim pa v Sloveniji,« pravi Obrad, ki se je rodil 1937. leta. Z ženo ima dva otroke, 14-letno hčerko in 16-letnega sina.

»Delavke so izgubljale veliko časa pa še naporno delo je bilo ročno prenašati salame, če o drugem ne govorim. Dvajset odstotkov prihranka na času. Na idejo sem prišel pred dvema letoma. Eno leto je trajalo, da je prišlo do realizacije v vzdrževalni službi

MIZ. Voziček se lepo obnese in bi bil malce spremenjen zelo primeren tudi za pršutarno Lokev. Imam še druge koristne predloge, toda zdaj sem užaljen! Zakaj?

Pred seboj ima »Predlog za izboljšavo transportnih poti v celicah 36,19 in 20«, ki govori, kje bi morali narediti vrata, kako transportne tire povezati - v besedi in skici. S tem bi dosegli, da se transportne poti ne bi več križale, potovanje vsakega goveda bi skrajšali za 17 metrov, preprečili bi srečanje (križanje) še toplega in hladnega goveda (kar ni dovoljeno), kar je ena zahtev modernizacije MIZ in ne nazadnje veliko bi prihranili na času. Tako predlog. Odgovor komisije za ustvarjalne prispevke MIZ pa je naslednji:

»Z ozirom na to, da ideja ni nova, ampak stara že nekaj let (razen tega je treba koncept dodelati), smatramo, da je ne moremo obravnavati kot inovacijo, ampak kot koristen predlog, ki je bil spro-

žen ob pravem času - vzporedno z rekonstrukcijo klavnice. V skladu z členom 38. Pravilnika se za predlog izplača predlagatelju 700,00 din (sedemsto novih dinarjev).

In Obrad je zaradi tega užaljen. Kakor pravi, ima napisan in narisani nov predlog, ki govori o paletah za transport mesa, vendar ga pekli tistih 70 starih tisočakov in trditvev, da njegov predlog ni nov, da ni njegov. Zato ima palete spravljene v predalu za boljše čase. Škoda. Nagrada ni hotel sprejeti.

Za kaj gre pri vsem skupaj, laik težko ugotavlja: za precejevanje ali podcenjevanje. To bodo vsekakor morali ugotoviti delavci v MIZ sami v svojo in skupno korist. Ne nazadnje se bodo bržčas morali tudi zamisliti nad višino nagrad za koristne predloge in izume, ki si tako počasi in težko utirajo pot v vsakdanjo prakso.

E. E.

Struktura celotnega prihodka SOZD Emona za obdobje I.-VI. 1984

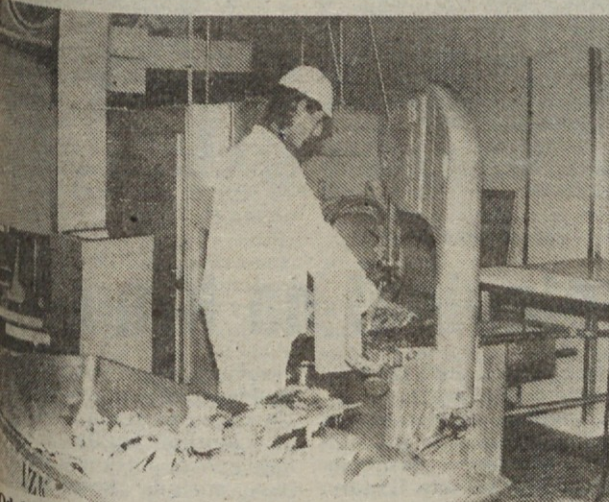
ELEMENT	I.-VI.1983		S (%) I.-VI.1984		S (%) I.-6. 84		Plan 1984		S (%) I.-VI. 84		v 000 din	
											Pl. 1984	
1. Celotni prihodek	20.743.591	100,0	33.585.958	100,0	162	68.420.972	100,0				49	
2. Porabljena sredstva	17.760.720	85,6	29.099.726	86,6	164	58.354.491	85,3				50	
- materialni stroški	17.347.464	83,6	28.528.041	84,9	164	57.173.037	83,6				50	
- zakonska amortizac.	413.256	2,0	571.685	1,7	138	1.181.454	1,7				45	
3. Dohodek	2.982.871	14,4	4.486.232	13,4	150	10.066.481	14,7				66	
- odstoplj. skup. dohodek	67.770	0,3	63.625	0,2	94	96.948	0,2				53	
- obresti	479.629	2,3	898.914	2,7	187	1.707.538	2,5				40	
- amort. nad. pred. stop.	89.908	0,4	147.787	0,4	164	365.320	0,5				47	
- ostale obvez. iz doh.	738.316	3,6	1.053.532	3,1	143	2.262.424	3,3				41	
4. Čisti dohodek	1.607.248	7,7	2.322.374	6,9	145	5.634.251	8,2				46	
5. Brutto osebni dohodek	1.231.369	5,9	1.821.064	5,4	148	3.921.102	5,7				29	
6. Brutto skladi	375.879	1,8	501.310	1,5	133	1.713.149	2,5				25	
- sklad skupne porabe	108.902	0,2	121.797	0,4	112	486.245	0,5				42	
- rezervni sklad	61.989	0,3	145.324	0,4	235	343.220	0,5				43	
- poslovní sklad	359.533	1,7	428.776	1,3	119	992.416	1,5				179	
7. Izguba	154.544	-0,7	194.587	-0,6	126	108.732	-0,2					
8. Akumulacija (PS + RS + pospešena amortizacija)	511.430		721.887		141	1.700.956					42	

Emona na pariškem festivalu

V vrsti razstav in sejmov, katerih smo v zadnjem mesecu sodelovali, je treba omeniti tudi našo prisotnost na Francoskem. 8. septembra se je v Parizu začel dvo-

dnevni, tradicionalni festival komunistične partije Francije, ki se je letos ujemal z 80-letnico izhajanja njihovega glasila l'Humanité

Na sejmu ali festivalu, kot

100 kg kosti vrne stroj v zaloški mesni industriji za razkoševanje kar 20 kg mesa

PREDSTAVILI SMO SE:

Na zagrebškem velesejmu

ZAGREB, 13. septembra – Kot že vrsto let je tudi letos prisotna Emona na zagrebškem sejmišču, kjer že 75 let pripravlja velike razstave domačega in tujega gospodarstva. Letos razstavlja 1800 domačih in 1360 tujih razstavljalcev iz 66 držav, kar je rekordno po številu tuje udeležencev.

V paviljonu 1 razstavlja Emona Commerce, Emona Blagovni center, Emona Industrija Zalog – Emona Ribarstvo Kmetijski kombinat Ptuj – prehranjevalno blago lastne proizvodnje in uvožene avtomate in stroje za gostinske in trgovske lokale.

V paviljonu 5 razstavlja

Emona Blagovni center – tozid Centromercur, Ljubljana neprehrambeno blago široke potrošnje, v paviljonu 15 pa razstavlja Emona Inženiring projekte, tehnološke rešitve in opremo za živinorejske mini farme.

Razen neposrednih srečanj poslovnih partnerjev, domačih in tujih velja omeniti kot izredno pomembno pogovor članov ZIS s predstavniki 150 največjih delovnih organizacij, ki je bil 11. septembra, ter pogovor gospodarstvenikov iz EGS s predstavniki 270 jugoslovanskih kolektivov, ki so glavni izvozniki in uvozniki na ta trg.

Z. G.

PRIZNANJA ZA KK PTUJ

Zlató za zlato kapljico

LJUBLJANA, 28. avgusta – Na letošnjem 30. mednarodnem sejmu za vinogradništvo in vinarstvo, ki je bil v Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, je Emona delovna organizacija – Kmetijski kombinat Ptuj – dobila pravo bero zlatih medalj za odlična haloška vina letnika 1983.

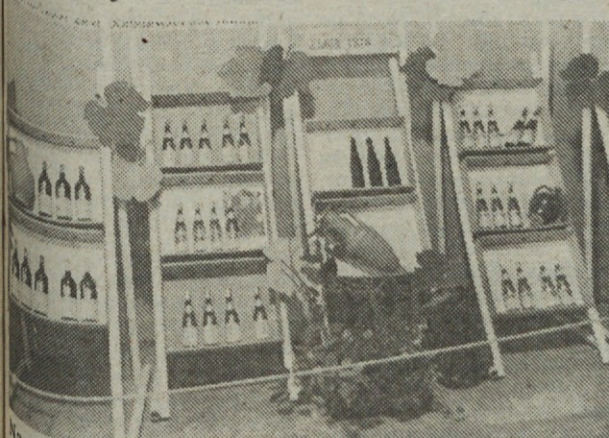
Veliko zlato medaljo je dobil Renski rizling, pozna bela, mirno sladko vino iz kleti Halož, ki bo prav gotovo našel svoje mesto v najkvalitetnejši vinški kleti v Jugoslaviji z več kot 700-letno tradicijo, v kleti ptujskega tozida Slovence gorice – Halož, v tej kleti je za trojnim zlato, zaklenjenimi s tremi

ključavnicami, uradno priznana najstarejša jugoslovanska arhivsko vino – 'zlata trta' iz leta 1917.

Zlate medalje pa so dobili še Renski rizling mirno polsuho vino, Sauvignon, odlično mirno polsladko vino, Traminer, Rumeni muškati in Haložan.

Naj povemo, da bodo Ptujčani poslali Renski rizling tudi na dunajsko ocenjevalno vin, kjer bodo ocenjevali najboljše vina iz Avstrije, Francije, Zahodne Nemčije, Madžarske in Jugoslavije, tako bo moč zvedeti, kaj pomenijo naša vina v mednarodni konkurenci.

Zvone Gjurin

Na ogled postavljena nagrajena vina Emoninega Kmetijskega kombinata Ptuj, (v sredini, temne steklenice) »Zlata trta«, najstarejše arhivsko vino v Jugoslaviji, letnik 1917)

imenujejo to srečanje, je sodelovalo skoraj 100 komunističnih partij in delavskih gibanj s celega sveta.

Množične politične, kulturne pa tudi razvedrilne prireditve se vsako leto udeležijo več kot milijon ljudi, med njimi velika večina članov francoske komunistične partije. Prireditev spremlja tudi vrsta političnih mitingov, med letos pomembnejšimi je treba omeniti govor člana političnega biroja Komunistične partije Francije Maxima Gremetza, ki je med drugim poudaril, da se tokratni festival odvija v času zapletenih notranjepolitičnih razmer v Franciji, kot tudi v svetu. Oboroževanje v svetu dosega zgornjo mejo, denar, ki ga temu namenjajo, dosega strahotne vsote, vendar pa na drugi strani stotine milijonov ljudi živi v lakoti, bedi in pomanjkanju.

Omenjeni festival in njemu podobni (trenutno je podobni festival tudi v Španiji, natančneje v Kataloniji) naj bi tako opominjali človeštvo pred katastrofo, ki jo pred-

stavlja vse večje oboroževanje in posledicami le-tega, katere razsežnosti ne more nihče predvideti.

Kot leta nazaj je jugoslovansko predstavitev organiziralo glasilo Zveze komunistov Jugoslavije 'Komunist'. Na nekaj več kot 100 m² razstavnega prostora je bilo predstavljeno prizadevanje Jugoslavije za mir, naša vloga v gibanju neuvrščenih, naša prizadevanja za večjo proizvodnjo hrane, njena ponudba na domačem in tujih trgih, vse do izvoza tehnologije, torej inženiringa. Tu je kot zaključena celota sodelovala SOZD Emona, saj smo s slikovnim materialom predstavili kmetijsko pridelavo, prirejo, predelavo, prodajo, pa tudi vrsto Emoninih hotelov.

Drugi, prav tako zanimiv del razstave, ki jo je pripravila slovenska redakcija Komunist, je predstavljala program pomoči deželam v razvoju, v boju za človekovo zdravje.

A. A.

Z večerne seje organizatorjev superčetrta v ljubljanskem Supermarketu

IZ DELA SINDIKATA

Posvet za boljše delo

Na posvetu koordinacijskega odbora sindikata s predsedniki osnovnih organizacij sindikata in konferenc osnovnih organizacij sindikata Emona 5. septembra smo se pogovarjali o problemih, ki so v tem trenutku za nas najbolj aktualni: spoznamo dejavnosti o izhodiščih in nekaterih skupnih osnovah za razporejanje čistega dohodka ter delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, emonske športne igre, aktivni preventivni oddih. Pokazalo pa se je tudi, da mnogi med nami še vedno čutijo potrebo po organiziranem zdravstvenem varstvu naših delavcev.

Sporazumi dejavnosti – komaj smo se dokopali do skupnega, emonskega sporazuma, ki ga že popravljamo, čeprav je komaj shodil, pa vendar ga ne gre že opustiti. Ob tem se je izkazalo, da so osebnostne in organizacijske znašle v precepu, ko občinski, mestni in republiški sindikati pritiskajo, da bi jih čimprej sprejeli, Emonci pa si nismo na jasnem, kaj bomo z njimi pridobili. Ali ne bodo razlike med nami, če bi te sprejeli, še večje, saj imajo različne dejavnosti različno težo. Zato smo zadolžili naše strokovnjake, da nam pripravijo informacijo o tem, kaj je v sporazumih za nas boljše in kaj slabše, da se bomo lažje odločili.

V pogovoru o zadnjih emonskih športnih igrah smo ugotovili, da nekateri poslovodni organi menijo da so igre izguba časa, zato delavci teh organizacij nimajo niti najmanjših ugodnosti, če se želijo iger udeležiti. Pri-

sotni so bili mnjenja, da iger ne bomo opustili, pač pa bomo skušali doseči enake pogoje za vse udeležence iger.

Za aktivni preventivni oddih se je že ogrelo nekaj organizacij v katerih se je ta oblika preventive že zakoreninila, pa je vendarle škoda, da ni še bolj zaživel. Vsi, ki so bili aktivnega preventivnega oddiha deležni so bili zelo zadovoljni.

Novoizvoljeno vodstvo sindikata nas je zopet seznanilo s težavami v zdravstvenem varstvu, s tem da se v ljubljanski regiji še nismo sporazumeli kakšno varstvo potrebujemo.

Marija Lukman

Panorama z radgonskega kmetijskega sejma

OBISKI

Predsednik LR Kitajske v Bernardinu

BERNARDIN, 2. septembra – Predsednik LR Kitajske Li Xiannian si je v spremstvu predsednika predsedstva SRS Franceta Popita, predsednika republiškega IS Dušana Šinigoja, podpredsednika ZIS Mijata Šukovića in predstavnikov občine Koper ogledal naše turistično naselje Bernardin.

Z. G.

Slovaški turistični delavci

LJUBLJANA, 13. septembra – Delegacija turističnih delavcev Slovaške, ki jo je vodila Petronela Višnevčova, predsednica komiteja za turizem Slovaške in podpredsednica izvršnega komiteja za turizem CSSR, je obiskala SOZD Emona in Emonino turistično agencijo Globtour.

Gosti so se s predstavniki Emone pogovarjali o minulem in prihodnjem sodelovanju. Na petdnev nem obisku si bodo gostje ogledali hotelske zgradbe v Istri, kjer pretežno gostujejo, žičnice v Sloveniji ter novi trgovski center v Novem gradu, kakršne nameravajo graditi tudi v njihovih turističnih središčih.

Delegacija Beloruske SSR

LJUBLJANA, 13. septembra – Delegacija sveta ministrov Beloruske SSR, ki jo vodi predsednik vlade Vladimir I. Borovikov, je med petdnevnim obiskom v Sloveniji obiskala tudi SOZD Emona. Delegacijo je sprejel Borut Šnuderl, predsednik poslovodnega odbora SOZD Emona.

Goste so predsednik poslovodnega odbora SOZD in njegovi sodelavci seznanili z dejavnostmi in obsegom poslovanja Emone doma in v tujini. Glede na to, da so v preteklem večletnem obdobju zabeležili ugodni rezultati v sodelovanju med obema republikama, so ugotovili, da obstajajo vse možnosti za še večje medsebojno sodelovanje predvsem na področju agroživilstva in predelave.

Z. G.

VEST IZ NDR

Na jesenskem sejmu v Leipzigu

LEIPZIG, 2.-8. septembra – Že šesto leto po vrsti je na mednarodnem jesenskem sejmu v Leipzigu sodelovala Emona. Svoj razstavnin in komercialni paviljon ima v centru mesta v Specks Hofu. Na sejmu je bila v glavnem prisotna Emonina delovna or-

ganizacija Emona Commerce (zunanje trgovine), ponudbo pa je dopolnjevala temeljna organizacija Centromercur, ki sodi v okvir Blagovnega centra.

Emona bo dosegla letos za 14 milijonov dolarjev prometa z NDR.

Z. G.

Vedri zvoki v hotelu Obir

ŽELEZNA KAPLA, 5. avgusta – Verjetno so bili gostje Emoninega hotela Obir v Železni Kapli malce presečeni, ko so se v zgodnjem dopoldnevu zbrali na terasi hotela godbeniki pihalnega orkestra jeseniških železarjev in jo urezali, da je odmevalo po vsej dolini reke Bele. Iz svojega bogatega spreda so izbrali za vsakega nekaj. Ni manjkalo tudi naših borbenih pesmi. Lepa sončna nedelja, svež zrak, ki ga v tej gorski dolini nikoli ne manj-

ka ter vedri zvoki so dali to jutro Železni Kapli kar nekaj slovesen utrip.

Godbeniki železarjev so se za kratek čas ustavili v hotelu Obir, zatem pa nadaljevali pot v dolino Lepene kjer je bilo na bivši kmetiji kmeta Sadovnika, po domače »Pri Peršmanu« tovariško srečanje koroških partizanov.

V hotelu Obir je bilo v gosteh 50 Nizozemcev, ki jih je pripeljala agencija »Frij-Uit«, agencija »Sun Air« pa nekaj Belgijcev, nekaj gostov pa je

bilo iz ZR Nemčij. Zmogljivosti hotela pa tako niso velike. V 48 sobah je na voljo le 100 postelj.

Za vse goste v hotelu skrbi le šest delavcev če sem na štejemo 6 učencev, ki se v hotelu uče gostinske stroke.

»Malo nas je,« pravi Irma Haderlap, »pa kljub temu zmremo vse in upamo, da so gostje zadovoljni. Prirejamo tudi krajše izlete po okolici, organiziramo piknike, za spremembo tudi nastop domače folklorne skupine »Zarja« iz Železne Kaple.«

Na vprašanje, kateri od šestih gostincev je najbolj prizadeven je dejala: »Vsi so marljivi in prizadevni, vsi zaslužijo tudi pohvalo. V kuhinji, v strežbi, od učencev, sobaric do šefa strežbe se vsi trudijo, da bi hotel obdržal in še izboljšal svoj sloves in dobro ime.«

Z. G.

Pihalni orkester na terasi hotela Obir v Železni Kapli

Emonski planinci na Krnu

Lepa sončna sobota v mesecu juliju nas je spremljala že na samem začetku, ko smo se z lahkim korakom začeli vzpenjati po gozdni poti od Savice proti Komni.

Planinski dom na Komni leži na višini 1520 m v Julijskih Alpah. Tu je križišče številnih poti po raznih vrhovih naših lepih gora. Naša pot pa nas je vodila proti Krnskemu jezeru, ki leži na višini 1393 m, kjer smo prenočili v novi koči. Veliko Krnsko jezero skriva nešteto majhnih ribic, ki zrastejo največ do 10 cm.

Svit nedeljskega jutra nas je izvil na novo pot proti visokemu Krnu. Čakalo nas je približno 8 ur hoda, vendar lepo vreme, dobra volja in prijetna družba premaga vse. Nekaj ur hoda nas pripelje do kočice tik pod vrhom Krna-Gomilščekovo zavetišče 2210 m. Po kratkem postaniku, okrepčilu in ogledu okoliških gora smo se spustili v

dolino po poti proti Drežnici in nato do Kobarida.

Za lep in uspešen pohod na Krn se moramo zahvaliti našim izkušenim gornikom-vodnikom Lojzetu Grudnu iz DO MIZ, Juretu Boruta iz DS Poslovne stavbe in za po-

vezovanje dobre volje Lojzetu Menegaliji iz avtoparka. Na koncu pa želim vsem, ki se kakorkoli trudijo, da bi naše gore še obiskovali in veliko srečnih korakov v hribih.

Hilda Bregar

Božo Kobal, novi direktor Supermarketa Ljubljana

Sredi meseca avgusta je vodstvo temeljne organizacije združenega dela ljubljanskega Supermarketa prevzel Božo Kobal.

Božo Kobal je bil rojen meseca maja 1945 leta v Metliki. Leta 1979 je diplomiral na višji pravni šoli v Mariboru. Njegova delovna pot ga je vodila skozi tri velike delovne organizacije v Ljubljani. V Metalki je šest let opravljal

posle kot komercialist – vodja oddelka notranje trgovine, tri leta pa je bil vodja zunanjetrgovinskega oddelka. V ljubljanski Astri je bil 3 leta pomočnik direktorja sektorja v notranji trgovini, od 1. oktobra 1979 leta pa je bil pomočnik direktorja Emoninega tozda delovne organizacije Emona Merkur – Centromerkur.

Kot vreden in prizadeven delavec je aktiven tudi na družbenopolitičnem področju ter samoupravljanju. Član Zveze komunistov je od 1974. leta. Bil je namestnik sekretarja osnovne organizacije ZK ter predsednik delavskega sveta DO Emona Merkur Ljubljana, član oz. namestnik predsednika notranje arbitraže Emone.

Aktivno sodeluje tudi v Krajevni skupnosti Radomlje, kjer je sekretar Zveze rezervnih vojaških starešin ter sekretar aktiva ZK Slovenije.

Z. G.

NOVOST IZ DIETETIKE

Instant pšenični otrobi

Iz Agroemonine Dietetike prihaja na trg že četrti izdelek, ki bo pomagal številnim ljudem do boljšega počutja in zdravja. Strokovnjaki Dietetike so pripravili instant pšenične otrobe, ki preprečujejo in zdravijo kronično zaprtje.

Instant pšenični otrobi vsebujejo okrog 35 odstotkov dietne vlaknine – balastnih snovi, prav toliko izkoristljivih ogljikovih hidratov in 12 odstotkov beljako-

vin. Sto gramov pšeničnih otrobov daje 870 kJ (210 kcal).

Otrobi so odlični vir balastnih snovi potrebnih za dobro prebavo. Balastne snovi nabrekajo, vežejo veliko vode, vplivajo na peristaltiko in s tem preprečujejo oziroma zdravijo kronično zaprtje. Kljub majhni energijski vrednosti pripomorejo k občutku sitosti.

S pšeničnimi otrobi praktično najlaže nadomestimo pomanjkljivost naše prehrane, ki je revna z dietno vlaknino. V zadnjih letih se kopičijo znanstvena spoznanja, kako pomembna je vlaknina za zdravje. Mnoge študije kažejo, da v zahodnem svetu zelo razširjena bolezen na primer zvečan krvi pritisk, sladkorna bolezen, zaprtje, bolezen srca in ožilja, pri narodih, ki se hranijo pretežno z nerafiniranimi ogljikovimi hidrati, sploh niso poznane.

Instant pšenični otrobi testirani in degustirani v ljubljanskem Maximarketu so od potrošnikov dobili enoglasno priznanje in pohvalo.

Instant pšenične otrobe uživamo lahko same ali z mlekom, jogurtom, sadnim sokom ali s slatino. Koristno jih lahko uporabimo kot dodatek pri pripravi piškotov, slaščic, juh, omak pa tudi pri mesnih jedeh.

Kupcem bodo na voljo v vseh Emoninih prodajalnah.

E. I.

■ GOSPODINJE PREBERITE

Domača shramba

LJUBLJANA, 5. septembra – Prav v času sezone vlaganja ozimnice, ko marljive gospodinjke skrbno pripravljajo kozarčke za vrtninami in gozdnimi sadeži, je proizvodnja tozda Prehrana, ki sodi v okvir Emoninega blagovnega centra, dala v prodajo dva nova izdelka – mešanico začimb za kumarice in za gobice v kisu. Začimbe pripravljajo iz načrtovanega programa imenovanega »Domača shramba«.

»Idejo za ta dva izdelka je dal obisk kölnskega sejma ANUGA,« je povedal dipl. inž. Anton Kramar, ki ima na skrbi dejavnost proizvodnje v tozdu Prehrana.

»Menim, da smo prvi, ki smo na trgu ponudili našim gospodinjstvom že pripravljene začimbe za vlaganje. Mešanico začimb smo prilagodili izkušnjam in okusu znane, dobre slovenske kuhinje. S tema dvema izdelkoma želimo pomagati našim gospodinjstvom, da so jim vse potrebne začimbe takoj pri roki, tako da ne izgubljajo dragocene časa s tekanjem po trgih in trgovinah,« pravi Anton Kramar.

Naj povemo še, da velja 60-gramska vrečka začimb za vlaganje kumaric le 43,06 dinarjev, vsebina vrečke pa zadostuje za 10 kg kumaric. Prav taka vrečka začimb za gobice v kisu velja 82,59 din, zadošča pa za 13 kozarcev (650 g) ali za 30 manjših kozarcev vsebine 300 g.

znano po izdelkih Enemon, Diemon in Braunemon, te dni pa bodo dali na trg nov izdelek – instant pšenične otrobe kot vir dietne vlaknine.

Z. G.

■ VEST IZ BELE KRAJINE

Dobra gobja letina

LJUBLJANA, 21. avgusta – Kot nam je povedal Milan del Medico, koordinator v sektorju za odkup gozdnih sadežev tozda Globus, je bila najboljša gobja bera letos (v Sloveniji) v Beli krajini. V dokaz nam je prinesel prvi gobji »sozd« jurčkov, osem se jih je združilo, ki so tehtali slab kilogram.

Sektor je imel v Beli krajini štiri odkupovalce, ki so imeli NON-STOP od 6. zju-

traj do 22. ure čez glavo dela, da so odkupili gobe, jih sortirali in vložili v gajbice. Se »vroče« jih je kupec iz tujine naložil v hladilnike in jih odpeljal brez pologa čez mejo. »Vreme je pravšnje za rast gob in Belokranjci, ki so te dni šli na lov za gobami, so kar dobro zaslužili. Če bo danes ali jutri padlo kaj dežja, se bo gobarska »sezona« podaljšala še za teden dni,« pravi Milan del Medico.

Milan del Medico s pravim »sozdom« jurčkov iz Bele Krajine.

■ EMONIN KLUB UPOKOJENCEV

Pevci in pevke zapojmo skupaj

Konec lanskega leta smo se na pobudo kluba upokojencev Emone odločili, da ustanovimo mešani pevski zbor. Menili smo, da nam pri tako številčno močnem članstvu upokojencev skoraj mora uspeti in najti med njimi tudi take, ki imajo veselje do petja.

Nismo se zmotili. Že na samem sestanku, na katerem se nam je utrnula ta misel, smo ugotovili, da so med nami dobri pevci in pevke. Takoj smo se zmenili in se zadržali, da vsak v svojem okolju stopi v akcijo in pripelje na prvo vajo ljubitelje lepega in ubranega petja. Za vodjo zbora smo zaprosili Mavricija Slatnarja. Naši prošnji se je rad odzval. Začeli smo z vajami. Najprej nas je bilo le 15, potem pa je zanimanje rastle in tako smo pri dvaindvajsetih članih zbora vadili vsak četrtek ob 16. uri v prostorih kluba upokojencev v Kidričevi 13 a.

Resno smo se pripravljali na prvi nastop na srečanju v Cateških Toplicah, ob prili-

ki, ko so Emonci praznovali dan Emone. Led smo prebili. Po odobravanju navzočih na proslavi in po svojih občutkih smo uspeli. To nam je dalo novega poleta, zato smo se odločili, da bomo letovali vsi pevci v Crikvenici in sicer od 1. do 10. septembra. Za zaključek sezone v Crikvenici pa bomo pripravili kratek koncert in še kaj, zato tudi med počitnicami ne mirujemo. Vadimo vsakih 14 dni. Vedno znova pa se veselimo srečanj z bivšimi delovnimi kolegi. Zapojejo sebi zabavo pa tudi drugim, ki redno prihajajo v klub – verjemite, prav lepo nam je!

To sem namenila povedati zato, da bi se nam vsi, ki imate veselje in vsaj malo smisla za zborovsko petje, pridružili.

Pridite v Klub upokojencev! Z rednimi vajami bomo pričeli 20. septembra, t. j. v četrtek ob 16. uri. Vaja traja 2 uri.

Prisrčno vabljeni! Cita Trampelj

Nad 2.000 športnic in športnikov v Emoni

Odbor za šport in rekreacijo je v letu 1983 in 1984 deloval še bolj aktivno kot v prejšnjem obdobju. Zraven standardnih izvedb letnih in zimskih iger, katerih udeležba je iz leta v leto večja, je uspel tudi z medicinsko programiranim preventivnim zdravljenjem delavcev SOZD Emona.

V letu 1983 je bilo na takem zdravljenju 60 delavcev iz Agroemoninih TOZD, leto pa smo uspeli še z akcijo v DO Emona Merkur in njenih dveh TOZD Centromer in Maximarket. Letošnje leto bo takega načina zdravljenja deležnih več kot 100 delavcev, kar ni veliko glede na število zaposlenih v SOZD Emona, vendar daje velike upe za naprej, saj računamo na veliko podporo sindikata, saj tudi republiške smernice dajejo takemu MPAO veliko podporo.

V našem okoliščini deluje tudi šahovska sekcija, katera je s svojimi akcijami zelo uspešna tudi izven okvirov SOZD, saj je sodelovala tudi na delavskem prvenstvu

Slovenije v šahu in za prvič dosegla zelo dobro mesto. Prirejajo tudi redne šahovske turnirje v okviru SOZD, kateri so dobro obiskani. Kot ekipa SOZD se udeležujemo raznih TRIM tekmovanj ali drugih oblik športnih srečanj, tako smo že dve leti nepremagljivi na zimskem agroskiju, zmagovalci občinskih tekmovanj v smučanju, kegljanju pa še bi lahko naštevali naše zmage, v glavnem, kjerkoli se pojavimo, smo med zmagovalnimi ekipami.

Planinska sekcija tudi deluje zelo uspešno, za kar gre zahvala tov. Hildi Bregar, saj organizira preko celega leta uspešne izlete v naše gore, za kar priča tudi zadnji izlet na Triglav, katerega se je udeležilo cca. 100 delavcev naše SOZD.

Tudi na področju srečanj z drugimi DO smo uspešni. V letu 1983 smo gostili carinike iz cele Jugoslavije na prijateljskem srečanju, sedaj čakamo, da nas gostijo oni v Beogradu, kot so obljubili.

Že leta 1980 smo se

vklučili v tradicionalni peterboj v počastitev 29. novembra, katerega se udeležijo delavci Gradisa, Intereurope, Carinarnice, Blagovno transportni center ter mi. Od kar smo se jim priključili, smo redni zmagovalci tega peterboja.

Skrbimo tudi za izvedbo seminarjev za animatorje športne rekreacije v SOZD. Tako smo imeli tak seminar leta 1983 v Bernardinu na temo organizacija tekmovanj in leta 1984 na Kopah-Pohorje - tema zimske dejavnosti.

Oba seminarja sta uspela, saj so bili udeleženci zelo zadovoljni z vsebino in podanimi temami.

Odbor smatra, da bi morali take oblike seminarjev izvesti dvakrat letno, saj je udeležba na takem seminarju edina nagrada za delo animatorja v OZD SOZD, pa tudi mi kot odbor se povedamo, da brez njihove pomoči in zagnanosti tudi skupnih uspehov ne bi bilo.

Pripravila: Mira Težak

Kratek počitek Emonk in Emoncev nad Sedmerimi jezeri

Pohod Emoncev na Triglav

Zadnji dan avgusta smo se Emonci ob lepem sončnem vremenu odpravili na vrh slovenskega očaka - Triglava. Pot nas je vodila od zbirališča v Ljubljani preko Bleda, Gorij in slikovito Pokljuko do Rudnega polja. Od tod smo se odpravili do Vodnikovovega doma nad Velim poljem, kamor smo prispeli ob 8. uri zvečer.

Vseh udeležencev pohoda je bilo 84, ki pa niso bili vsi iz Emona. Spremljali so nas namreč še drugi, ki so vodili ali pa pomagali pri vodenju. Že takoj bi se zahvalil Stefanu Marenčetu, našemu znamenemu himalajcu, ki je član GRS (Gorska reševalna služba) in mednarodno priznani gorski vodnik, Juretu Senegačniku, prav tako član GRS in mednarodno priznani vodnik. Dr. Marnovi in dr. Maru za njihovo pomoč pri dveh poškodbah, ki na srečo niso bile hude (zvin noge in kamenček na glavo).

Pot nas je dalje vodila do doma Planika pod Triglavom,

nato na vrh očaka in dalje proti Doliču, od tu pa do koč na Sedmerih jezerih, kjer smo drugič prespali, bolj udobno kot v Vodnikovi koči na Velem polju.

Zjutraj v nedeljo je bilo nekaj planincev zelo težko spraviti pokonci, vendar je tudi to uspelo. Najprej smo se podali do Črnega jezera, kjer so se najbolj korajžni tudi okopali. Po tej kopeli smo se preko Komarče podali do slapa Savica, kjer smo tudi malo zapeli in se nato ob 16. uri odpeljali proti domu.

Naj omenim, da smo imeli več kot 30 prvopristopnikov na Triglav, da so se dobro držali. Po vsem tem prijetnem pohodu, bi se rad tudi malo kritično dotaknil nekaterih udeležencev. Vedeti je treba namreč, da so vse kočice okrog Triglava majhnih prenočitvenih zmogljivosti in da je bilo v času našega pohoda pravo »romanje« na Triglav.

Zato naj se tisti, ki niso mogli spati tako doma,

spomnijo na tiste, ki smo v Vodnikovi koči ostali čez noč zunaj in da je bilo nam še težje kot njim, saj je bilo precej mraz. Bilo je tudi precej samovolje, kar nikakor ne bi pričakovali od ljudi, ki neke organizirajo svoje skupine na take izlete.

Niso krivi vodniki, da se drenjajo po kočah, moramo vedeti, da so to gore in ne Las Vegas, kjer povsod dobiš apartma s tušem.

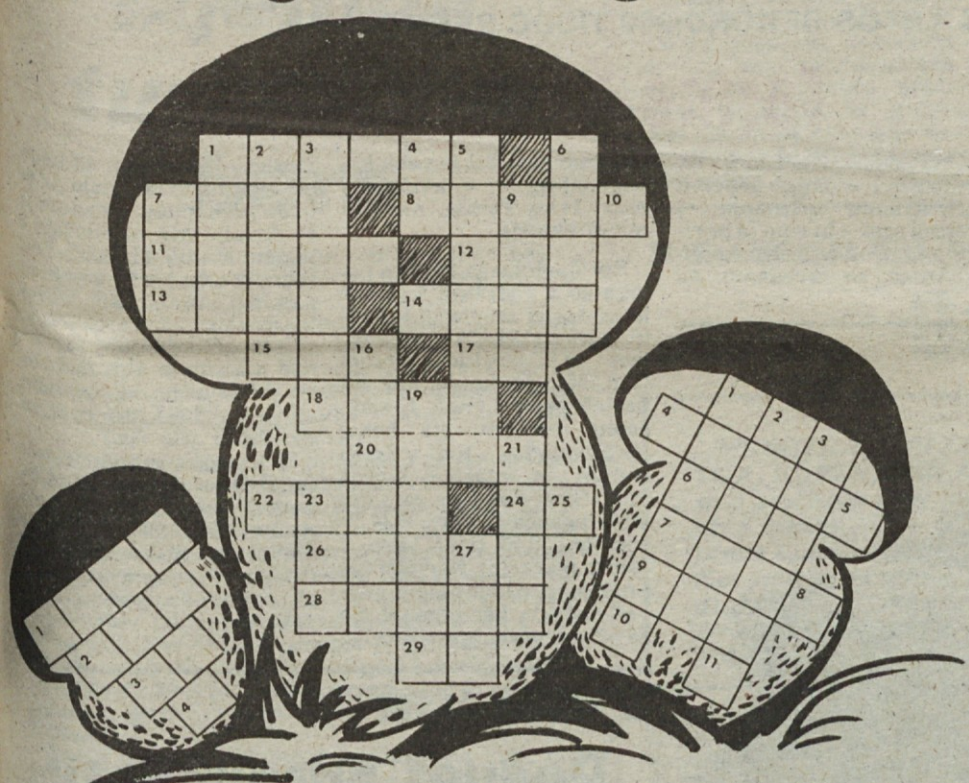
Mislím, da smo vodniki opravili svoje delo kot to zahteva okolje kjer smo bili, lahko pa bi prišlo do neljubih posledic po obnašanju nekaterih udeležencev.

Ne bi rad dalje kritiziral nekatere udeležence, vendar pa naj pripomnim, da taki v gore ne sodijo, saj v taki veliki skupini ne.

Na koncu vse priznanje Miranu Blahi, ki je skoraj isto pot ubral pred nami dve uri prej in za njegove spodbudne besede, ki jih je izrekel v koči pri Sedmerih jezerih.

Franc Kodele

Nagradne E-gobe

Mala gobica levo:

1. gozdni sadeži, ki jih izvažajo tozid Globus,
2. ime stvarnika vsega v krščanski religiji,
3. japonska igra, 4. kisik.

Srednja velika goba

- Vodoravno: 1. Znameniti most v Benetkah, 6. sever, 7.

kratka za sestavljeno delovno organizacijo, 8. velika SOZD v Sloveniji, 11. obvozišče, 12. organ vida, 13. glavno mesto v kantonu Valais v Švici, 14. karakter pokrajine, kjer ima Emona svojo pršutarno, 15. Zvezni izvršni svet, 17. veznik, 18. priimek znanega slovenskega glasbenika narodno zabavne glasbe, tudi rastlina ovijalka, 20. država, ki je že

vrsto let v vojni z Iranom, 22. hrvaška pokrajina, 24. avtom. oznaka Reke, 26. italijanski slikar, mojster firenške visoke renesanse (1486-1531) Andrea del., 28. stanje zamaknenosti, 29. kratka biveš tedenske tribune časopisne hiše Dela. Navpično: 1. Ljubkovalna oblika imena Robert, 2. eksport, 3. ljubljene Afrodite, 4. telur, 5. vrsta smreke, 6. kratka za Slovenski narodno osvobodilni svet med II. svetovno vojno, 7. »rešite naše duše«, 9. človek z velikimi očmi, 10. Avstrija, 16. upodablja o umetnik, 19. gora v Turčiji, na kateri so bojda našli Noetovo barko, 21. tek čez drn in strn, 22. rimska 50, 23. otok v Jadranskem morju, 25. Italija, 27. trinitrotoluol,

rič, E Merkur, Supermarket, Kersnikova 2; 5. nagrada - nagradni bon za 300 din: Alda Majdevac Emona Ilirija, market T, Ilirska Bistrica. Čestitamo!

NAGRADNE E-GOBE

Rešitve Nagradnih E-gob pošljite v zaprti kuverti z oznako: »Nagradne gobe« na naslov uredništva E-Informatorja - 61000 Ljubljana, Šmartinska cesta 130 do 15. oktobra 1984. Čakajo vas lepe nagrade - vrednostni boni za 1.000, 800, 500, 400 in 300 dinarjev.

Mala gobica desno:

Vodoravno: 1. kratka Emonine delovne organizacije, 4. poklic v tej delovni organizaciji, 6. kratka Radiotelevizije, 7. model, šablona za obleko, 9. združenje arabskih republik, 10. radij, 11. prvi samoglasnik. Navpično: Ime Emonine ptujske delovne organizacije, 2. naš največji polotok, 3. naprava za zaviranje, 4. rimska 1000, 5. polmer, 8. jod.

Kaj dela mladina?

Pred kratkim sta koordinaciji zveze sindikatov in mladine SOZD organizirali v poslovni stavbi Emona posvet oz. instrukcijo svojih predsednikov, nosilcev javne razprave v svojih delovnih okoljih o spremembah in dopolnitvah SS v skupnem gospodarjenju z investicijskimi sredstvi SOZD, SS o združitvi DO v SOZD, spremembe in dopolnitve SS v skupnih osnovah in merilih za razporejanje dohodka itd. in pregled tipičnih del SOZD.

Pohvale vredno, to namreč, da je nosilec dogajanja tudi mladina. Predsedniki, pa tudi drugi, se srečujemo premnogokrat z provokativnimi vprašanji: »Kaj pa dela mladina? Tako malo jih sodeluje na MDA, nobenih očiščevalnih akcij, le redke so mladinske proslave in pikniki itd.«

Opozorjanje mladih na neupoštevanje samoupravnih sporazumov, na nepravilnosti pri dodeljevanju stanovaljskih posojil ipd., pa na-

leti na tisti že klasični: »Kojam so prišli, pa bi že vse radi postavili na glavo. Ko smo bili mi mladi...«, in stvar je v veliko primerih rešena.

Nam je tudi mnogokrat žal, da ne živimo v tistih časih, saj so se družbeni pogoji življenja spremenili, miselnost pa marsikje ostaja ista.

Priznamo, da je bilo s krampom in lopato težko, toda učinki dela so bili lažje in hitreje izmerljivi, kot operiranje z prepričevanjem in zagovarjanjem stališč itd.

Poslovodni organi v DO in TOZD naj bi imeli »na vesti« tudi organiziranost in delo mladinske organizacije, torej važen je predsednik, seznam mladincev in njihova zastopnost v samoupravnih organih, statistike pač to zahtevajo.

Predsednik in ponavadi nekaj entuziastov poskušajo v začetku nekaj premakniti, spotaknejo se nekateri tudi v rak rane DO, TOZD, pa ostanejo v svojih prizadevanjih premnogokrat sami. Pride tudi do konfliktnih situacij, sicer pa so tega polni tudi dnevni časopisi. In mladi? Kdo bi se »bockal« ter tratil čas in energijo, saj si je treba z delom in še s čim, priboriti morda večjo plačo, pa tudi popoldne se bo morda dalo kje kaj zaslužiti, za stanovanje, se ve. Sicer pa bo čez leta v izvršilnem odboru sindikata verjetno bolje in naša beseda bb dobila večjo »težo«. Do tedaj pa bo treba »preživeti.«

Jožica ARKO

ZAHVALA

Ob boleči izgubi očeta se iskreno zahvaljujem sodelavcem TOZD Centromer za darovano cvetje, izrečeno sožalje in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Viki Kocijančič

ZAHVALA

Ob izgubi moje mame Terezije Vevoda, se iskreno zahvaljujem sodelavcem kolektiva Grand hotela Union Ljubljana za podarjeni venec in izrečeno sožalje.

Vsem prav lepa hvala. Ivan Vevoda

ZAHVALA

Ob nepadni izgubi moje drage mame Sabine Belovič se iskreno zahvaljujem sodelavcem Delovne skupnosti Poslovna stavba Emona in sodelavcem Delovne skupnosti SOZD Emona za darovano cvetje, izrečeno sožalje ter vsem, ki ste jo spremenili na njeni poslednji poti.

Irma in Safet Džusić s sinovoma

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi moje drage mame Ane Suhadolc se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem delovne organizacije Emona Inženiring za darovano cvetje, izrečeno sožalje, vsem tudi iskrena hvala, ki ste jo pospremili na njeni poslednji poti.

Joži Šplajt z družino

Bolje preprečevati, kakor zdraviti

TERME ČATEŽ, 10. septembra – »Če bi vsi ljudje vedeli, da je boleznin veliko boljše preprečevati, kot zdraviti, bi bilo na svetu mnogo več srečnejših ljudi,« pravi docent dr. Anton Franovič,

vodja zdravstvene službe v čateških termah. Pri tem je mislil na zdrave in bolne, na delavce in na tiste, ki po delovni dolžnosti skrbijo za delavca, za njegovo delo, delovno okolje ter pogoje dela.

Pomembno vlogo lahko odigra v preventivi medicinsko programirani, aktivni oddih delavca, ki se je v zadnjem času uspešno uveljavil ter dosega lepe uspehe prav po zaslugi zdravniške ekipe čateških term, ki jo vodi zdravstveni strokovnjak dr. Anton Franovič.

»Smoter, za katerega smo prepričani, da ga dosega medicinsko programirani aktivni oddih delavcev, saj nam pregledi in testi to tudi dokazujejo, je boljše počutje in okrepljeno zdravje delavcev. Razumljivo je, da je zato manj bolniških izostankov z dela, manj negativnih posledic in negativnih vplivov, naj gre za delo v težkih delovnih pogojih pa tudi v navidezno lažjih, kot je dolgotrajno mirno sedenje za pisalnimi stroji. Ne nazadnje povedano, ugotavljamo tudi večjo storilnost pri delu,« pravi dr. Anton Franovič.

Vsekakor se denar vložen v zdravje delovnega človeka naši družbeni skupnosti bogato obrestuje. To vedo tudi v nekaterih delovnih organizacijah Emone, Agroemone, Emona Inženiring in Maxmarket, ki so na takšen oddih že poslali skupine svojih delavcev.

Dosedaj so prihajali v glavnem starejši delavci, deloma bolani ali z okvarami. Dokajšne pa je število še razmeroma mladih delavcev, ki se s svojim zdravstvenim stanjem že na meji bolezni, in prav pri teh velja tisto, kar smo povedali v naslovu. O tem bi veljalo razmisliti.

Z. G.

■ REFERENDUM ZA ZDRUŽITEV

Hoteli Jadran člani SOZD Emona

KARDELJEVO, 5. septembra – Iz poročila Komisije za izvedbo referenduma delovne organizacije združenega dela Hoteli »Jadran« Kardeljevo o ekonomski upravičenosti združitve v SOZD Emona je razvidno, da je za združitve od skupnega števila 189 glasovalo za 145 delavcev, 25 delavcev pa proti združitvi. Na vseh petih volilnih mestih: v hotelu Ploča, skupnih službah, v hotelih Faraon in Laguna in v Morenii je bilo pet neveljavnih glasovnic.

Z. G.

■ HOTEL V GRADU

Mokrice so polne

MOKRICE, 10. avgusta – Mokriška graščina ima v 19 sobah 48 postelj, ki so zares grajske v primerjavi s sobami in posteljami v sodobnih hotelih. Grad-hotel je obnovljen na tričetrt, kakor pravi Jože Poček, ki ga vodi, vendar računajo, da ga bodo s sprotim letnim obnavljanjem v celoti prenovili do leta 1990. Zdaj ob zagrebškem velesejmu je grad poln domačin in tujih gostov, ki si lahko privoščijo jahanje na konju ali poniju, vožnjo s kočijo ali skočijo v bazen do Čateških toplic. Okoliški gozdovi so polni gob. Mokrice slovijo tudi po pravi grajski kuhinji.

ta 1990. Zdaj ob zagrebškem velesejmu je grad poln domačin in tujih gostov, ki si lahko privoščijo jahanje na konju ali poniju, vožnjo s kočijo ali skočijo v bazen do Čateških toplic. Okoliški gozdovi so polni gob. Mokrice slovijo tudi po pravi grajski kuhinji.

Dosedaj so prihajali v glavnem starejši delavci, deloma bolani ali z okvarami. Dokajšne pa je število še razmeroma mladih delavcev, ki se s svojim zdravstvenim stanjem že na meji bolezni, in prav pri teh velja tisto, kar smo povedali v naslovu. O tem bi veljalo razmisliti.

Z. G.

■ LETOS REKORD 200 TISOČ PRENOČITEV

Terme Čatež odlično

ČATEŠKE TOPLICE, 10. septembra – Kljub lepemu turističnemu priznanju – srebrni srni – ki smo jo pravkar prejeli od zagrebške revije Arena, se zavedamo, da

moramo narediti še velik korak naprej – v kvaliteti,« pravi Ivan Tomše, namestnik direktorja.

Spričo dolgega kislega poletja so v Čateških toplicah letos doslej zabeležili le 79% kopalcev (134.876 v primerjavi z lanskim letom (170.655)). V konici so jih našli okoli 7 tisoč. K slabšemu rezultatu sta nekaj »pripomogla« tudi dražji bencin in manjša kupna moč. Sicer so se pa zato nočitve povečale za 9% (134 tisoč lani, 146 tisoč letos v osmih mesecih). Največji napredek je v kampingu: 18% več nočitev, kar pomeni, da se »lepa vas« hitro razvija.

Doslej so zabeležili 43 tisoč, do konca leta računajo na 60 tisoč prenočitev. Prostora je še dovolj, zato razmišljajo o vikend-kontejnerskem naselju, ki naj bi se tu naselilo v najbližji prihodnosti. Osem-mesečna finančna realizacija 27,7 S milijarde din. So 9% nad planom in 43% nad lanskim realizacijo, kar pomeni, da so za zdaj lahko brez večjih skrbi.

Kot vse kaže bodo Terme Čatež letos ob koncu leta zabeležile rekord 200.000 prenočitev (lani 190.000), kar pomeni, da bodo 60-letnico ustanovitve toplic pričakali in proslavili z izjemno lepim dosežkom.

N. I.

■ IZ ZAPISNIKOV SAMOUPRAVNIH ORGANOV

Popusti za Emonke in Emonce

Delegati temeljne organizacije združenega dela Hoteli Bernardin so na seji 6. julija sprejeli naslednji sklep:

Delavcem DO Emona hoteli, se za krajše poslovne obiske v Hotelih Bernardin (do 3 dni) odobri 50 odstotkov popusta za nočnine, delavcem drugih tozdov v sestavi SOZD Emona pa se prizna popust v enaki vrednosti usluge, ki jo bodo le-te priznavale tozdu ob poslovnih obiskih.

P. S.

Malce nerazumljiv sklep če pomislimo, kaj bodo gostincem ponudili v ihanskem tozdu Prašičereja. (?)

Navtični turizem v Vodica, Jezerih in Malem Lošnju

Delegati temeljne organizacije Emone Obala Koper so sprejeli sklep, da razširijo svoje poslovanje pri oskrbi jaht in ladij s konsignacijskim blagom in blagom domačih proizvajalcev in tako pospešijo in izboljšajo pogoje navtičnega turizma v Vodica, Jezerih in Malem Lošnju pri Šibeniku, v Jezerih na otoku Murter kjer sta dve marini, Hramina in Betina ter v Malem Lošnju na otoku Lošnju.

Pomanjkanje štajerskih belih vin

Delegati delavskega sveta tozda »Slovenske gorice-Haloze« ugotavljajo, da so rezultati polletnega dela spodbudni, čeprav naložbe v rezervni sklad in ostale sklade niso uspeli zagotoviti. Pokrili so izgubo prvega tromesečja 1984 v višini 13.979.874,00 dinarjev kar je odraz prizadevnosti celotnega kolektiva. Da je trditev točna, dokazuje pregled produktivnosti dela na zaposlenega delavca po vkalkuliranih urah v DO, ki je napram letu 1983 najvišji ravno za to temeljno organizacijo in znaša indeks 130.

Količinsko je prodaja presežena, štajerskih belih vin primanjkuje, ostajajo pa rdeča vina, zato so predlagali komercialni službi, da pospešijo prodajo rdečih vin.

Srebrna srna za čateške Terme

POREČ, 2. avgusta – Na slovesnosti, ki je bila v poreški Funtani, so predstavniki zagrebške Arene in Turistične zveze Hrvaške podelili hotelskim hišam letošnje nagrade – zlate, srebrne in bronaste srne za dosežene uspehe v kontinentalnem turizmu in amfore za obmorski turizem.

Zlata srna je odšla v Ohrid, srebrno srno pa so prisodili čateškim Termam, ki so v času padanja standarda skupaj z združenim delom popestrili svojo ponudbo in našli tako pot do domačega gosta.

Bronasta srna pa je odšla v Srbijo v Ivanjico. Naj še omenimo, da je zlato Amforo dobila poreška Funtana, srebrno Jelsa, bronasto pa so dobili Mlini, medtem ko je zlato krmilo dobil hotel Pical v Poreču.

E-Informator

■ TERME ČATEŽ

Posvet zdravnikov

Na pobudo Zavoda za diabetes, endokrinologijo in bolezni metabolizma »Vuk Vrhovac« iz Zagreba, ljubljanskega Kliničnega centra – Klinike za endokrinologijo in bolezni presnove bo ob sodelovanju Agroemone – Dietetike v soboto 22. septembra ob 15. uri v čateških Termah strokovno posvetovanje zdravnikov diabetologov in nutricionistov o vlogi nizkokalorične, biološko visokovredne hrane v preventivi in zdravljenju sladkorne bolezni kakor tudi drugih kroničnih bolezni presnove.

Medicinski strokovnjaki bodo imeli številne strokovne referate – o pomembnosti zdrave prehrane v dietoterapiji sladkorne bolezni, o konceptu prehrane bolnikov s sladkorno boleznijo v Sloveniji ter o možnosti vključevanja Diemona, o rezultatih kliničnega preizkuševanja Enemona in Diemona, o šoli hujšanja v čateških Termah ob uporabljanju dietetičnega izdelka Enemona, o vlogi prehrane kot pomembnega faktorja zdravljenja in o možnostih proizvodnje dietetičnih izdelkov v naši državi.

Ni zgolj naključje, da bo tako pomemben posvet zdravnikov specialistov v čateških Termah, saj posta-

jajo v zadnjem času glede na dosežanje uspehe in izkušnje ob uspešnem sodelovanju z Emonino Dietetiko vedno bolj znane tako v Sloveniji kot tudi izven njenih meja.

Z. G.

informator
glasilo delavcev sozd emona ljubljana

Izhaja enkrat mesečno – Glavni in odgovorni urednik Miran Blaž. Uredniški odbor: Dušan Bračun, Ferdo Cigale, Mira Došić, Pavel Groznik, Jure Kriznar, Marjan Pirč, Mihaela Pišek, Tatjana Slabejna, Mira Težak, Janez Zagmajster. Uredništvo: 61000 Ljubljana, Smarčinska cesta 130, tel. 441-944. Tisk ČGP »Delo«, Ljubljana – naklada 13.500 izvodov. Oproščeno temeljnega prometnega davka od prometa proizvodov.